MERIDIANE

O. HENRY

PICTORUL ŞI CALIFUL

EDITURA DE STAT
PENTRU LITERATURA ŞI ARTA

Lei 2

Meridiane

O. HENRY

PICTORUL ȘI CALIFUL

În romînește de
H. PANAITESCU

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

The Best Short Stories
of
O. Henry
The Modern Library
Random House Publishers
New York 1945

CUVÎNT ÎNAINTE

Se povestește că un cunoscut critic literar, fiind solicitat să prefațeze primul volum din operele alese ale unui tot atît de cunoscut romancier, a scris în locul prezentării obișnuite următoarele fraze lapidare:

„Scrierile lui au apărut pînă azi în nenumărate ediții răspîndite în sute de mii de exemplare. Este la fel de cunoscut și iubit de cei care abia pornesc să cucerească viața ca și de cei care se află la apusul ei. Orice alte comentarii sînt de prisos!"

Indiferent dacă istorioara aceasta este sau nu autentică, ea nu rămîne mai puțin semnificativă.

Fără îndoială că popularitatea unei opere literare constituie un criteriu deosebit de important în judecarea valorii ei. Aceste aprecieri sînt perfect valabile și în privința operei lui O. Henry, fără însă ca excepționala sa popularitate să ne scutească de „orice alte comentarii".

S-au oferit cele mai diferite explicații succesului inepuizabil pe care l-a cunoscut și îl cunoaște de-a lungul

anilor, cel pe care compatrioţii săi l-au supranumit încă în viaţă „maestrul povestirilor scurte".

Remarcînd umorul său fin, stilul original, construcţia deosebită cu poante neaşteptate, unii critici s-au oprit la aceste constatări de suprafaţă, considerînd că ele sînt suficiente pentru a putea atribui autorului lor calificativul de scriitor „pur distractiv". Cu siguranţă că O. Henry însuşi ar fi protestat împotriva acestei caracterizări, şi majoritatea povestirilor pe care le-a scris constituie o dezminţire vie a afirmaţiei de mai sus.

Dacă într-adevăr nu pot să nu fie remarcate umorul, stilul propriu, finalurile neaşteptate şi uneori de-a dreptul uluitoare, nu se poate să nu constaţi că aceste elemente nu constituie un scop în sine pentru autor.

Dacă O. Henry observă ridicolul comportării oamenilor în împrejurările cele mai obişnuite, rîsul său nu este vulgar şi cu atît mai puţin gratuit. El nu ridiculizează nenorocirile oamenilor săraci şi cinstiţi a căror viaţă o descrie. Umorul său este pătruns de dragostea pentru om, de ura faţă de tot ce înjoseşte viaţa şi oamenii.

Nici nu s-ar putea aştepta altceva din partea unui om care i-a cunoscut îndeaproape pe cei care muncesc din greu pentru a-şi agonisi pîinea, a dus traiul lor, a simţit pe propria lui piele binefacerile unei societăţi al cărui singur ideal e banul, al unei societăţi care îndeamnă omul să fie lup faţă de ceilalţi oameni.

Biografia lui O. Henry ar putea constitui ea însăşi subiectul unui roman.

O. Henry este un pseudonim literar, adevăratul nume al scriitorului fiind William Sydney Porter. El s-a născut în Greensboro, Carolina de Nord, în 1862. Acolo frecventează şcoala cîţiva ani şi ascultă cu admiraţie poveştile mătuşii sale. Apoi intră în serviciu la farmacia din localitate, dar gîndurile nu-i sînt de loc la prafurile pe care le amestecă în fiecare zi. Îşi părăseşte serviciul şi pleacă în Texas unde, după ce încearcă diverse meserii, de la vînzător de mărunţişuri pînă la cow boy, intră în cele din urmă ca funcţionar la sucursala din Austin a Băncii „First National". Este însă atît de puţin împăcat cu noua ocupaţie ca şi cu cele anterioare. Ar vrea să scrie, să scrie mult despre oamenii pe care i-a întîlnit şi întîmplările pe care le-a trăit. De aceea se ocupă mai puţin de situaţia conturilor băncii în care lucrează, decît de buna apariţie a revistei Iconoclastul *la care colaborează intens. De asemenea, încearcă să asigure apariţia revistei umoristice* The Rolling Stone (Piatra care se rostogoleşte), *care însă nu are o viaţă prea lungă, datorită slabelor resurse materiale ale fondatorilor ei.*

În acest timp, banca la care lucrează dă faliment şi Porter este acuzat de deturnare de fonduri. Majoritatea biografilor săi sînt de acord în a-i susţine nevinovăţia. Tribunalul local — după cît se pare, pentru a scuti de neplăceri pe cetăţenii mai de vază ai oraşului — îl condamnă la cinci ani închisoare.

În loc să se prezinte în faţa Tribunalului pentru a se disculpa, el dispare din oraş şi rătăceşte prin nenumărate sate din sudul Statelor Unite, ajungînd apoi pînă-n America de Sud. Aflînd însă de boala gravă care pune în primejdie viaţa soţiei sale, fără nici o ezitare, se înapoiază cu primul tren şi ajunge la timp pentru a mai

fi lîngă ea, în ultimele-i clipe. Apoi, îndurerat și resemnat, se prezintă la poliție, fiind trimis să execute condamnarea la Penitenciarul Federal din Ohio unde stă aproape patru ani.

In timpul acestei perioade grele din viața sa, începe să scrie regulat și publică prima sa povestire într-un săptămînal din New York, sub pseudonimul O. Henry, pe care-l va purta pînă la sfîrșitul vieții.

Inchisoarea își va lăsa amprenta neagră pe întreaga personalitate a scriitorului. Ea îi prilejuiește următoarea reflecție amară: „Inchisoarea este bună, numai cei care stau în ea nu sînt bine aleși".

In contrast voit cu traiul chinuit pe care-l duce în penitenciarul din Ohio, aproape toate povestirile scrise în această perioadă sînt pline de optimism și au un sfîrșit fericit. Cînd după eliberare reia legăturile cu editorii săi din New York, O. Henry este un scriitor cunoscut. Povestirile sale care apar cu regularitate, sînt așteptate și savurate de milioane de cititori din toate colțurile Statelor Unite. Dacă a scris pentru ca să trăiască, este tot atît de adevărat că a trăit pentru a scrie. Pentru O. Henry creația reprezenta principalul scop al vieții. Sutele de istorioare scurte și singurul roman care l-a scris Cabbages and Kings *(Verze și Regi), reprezintă pentru scurta lui viață o realizare uriașă.*

In ciuda faptului că volumele sale de schițe se vînd în sute de mii de exemplare de cum văd lumina tiparului, aducînd averi uriașe editorilor săi, William Sydney Porter a murit tot așa de sărac precum debutase.

In 1910, la 48 de ani, în plină înflorire a talentului său, moartea îl întrerupe în mijlocul povestirii The Dream (Visul), *pe patul său de la spitalul de tuberculoși din New York.*

„Fantezia — spune undeva O. Henry — este una din puținele ocazii de a spune adevărul". Și el a utilizat din plin fantezia sa inepuizabilă, admirabilul său talent, în slujba acestui scop.

*

In opera lui O. Henry se pot întîlni personaje din toate clasele societății americane, fiind bogat reprezentate toate profesiunile și grupele sociale. Dar nu toți sînt pictați cu aceeași vigoare și mai ales nu toți cu aceeași simpatie. Este greu să găsești în nenumăratele sale povestiri vreun milionar cumsecade sau un polițist uman. Simpatia scriitorului merge în mod hotărît către cei sărmani, cei fără adăpost, către muncitori, către vînzătoarele din magazine, micii funcționari care încearcă să trăiască din 15—20 dolari pe săptămînă. O. Henry nu se simte în largul său decît printre acești oameni muncitori. Aproape întreaga sa operă constituie o pledoarie pentru această imensă populație a celor sărmani.

Cei care au încercat să vadă în O. Henry un scriitor pur distractiv, au ignorat, voit sau nu, atitudinea netă a scriitorului față de numeroasele tare ale societății în care trăia, față de beneficiarii acestei societăți și față de cei năpăstuiți. Chiar dacă o expune într-o formă originală, ura lui O. Henry față de cei care mutilează viața și înjosesc oamenii, nu este mai puțin puternică.

Pe cît de categorică este antipatia scriitorului față de astfel de indivizi, pe atît de evidentă este dragostea lui față de cei sărmani, de cei năpăstuiți, care și-au păstrat sentimentele umane, singurii la care poți găsi un suflet curat, iubitor.

O. Henry participă la nefericirea Dellei și a lui Jim din „Darul Magilor", al Dulciei din „Poveste Neterminată" ca și ale tuturor celor care sînt ca ei.

Aceasta rămîne trăsătura cea mai pregnantă a operei lui O. Henry, dragostea față de oameni, față de adevărații oameni care și-au păstrat intacte gîndirea și simțămintele umane. Aceasta a făcut și face să fie apreciat și iubit de milioanele de cititori de pretutindeni.

H. PANAITESCU

PICTORUL ȘI CALIFUL

Două plicuri purtînd același timbru străin atrăseseră atenția lui Charoson Charlmers, în clipa în care valetul său Philipps îi adusese, ca de obicei, curierul de seară, în apartamentul său din Madison Square. Primul conținea fotografia unei femei ; celălalt, o scrisoare lungă cu un scris mărunt, care izbi imediat privirile lui Charlmers. Scrisoarea cuprindea o serie de insinuări perfide la adresa femeii din fotografie, presărate cu diferite laude la adresa celui care o citea.

Charlmers sfîșie în mii de bucățele slova mizerabilă și începu să străbată înfuriat podeaua camerei acoperită cu un covor oriental, de parc-ar fi fost o fiară în cușcă, năpădită de dorul jun-

glei îndepărtate. Cuşca îndoielii, a îndoielii înspăimîntătoare, îl prinsese între gratiile ei. Încetul cu încetul, starea aceasta de enervare se potoli. Din păcate Charlmers nu şedea pe un covor fermecat care să-l poată transporta la mii de kilometri, după bunul lui plac. Philipps apăru în prag ; el nu da niciodată buzna, ci apărea tăcut ca un personaj dintr-o poveste persană.

— Domnul mănîncă acasă ? întrebă el.

— Da. Peste o jumătate de oră, spuse Charlmers, ascultînd posac vîntul puternic de iarnă, vuind prin străzile pustii.

Şi mai înainte ca servitorul să iasă, adăugă :

— Cînd mă înapoiam, am zărit o coadă lungă de indivizi îndărătul unui om cocoţat pe o tejghea, şi care vorbea fără încetare. Nu ştii cumva ce spunea el şi ce căutau toţi oamenii aceia acolo ?

— Sînt nişte nenorociţi fără locuinţă, răspunse Philipps. Omul de pe tejghea cerşea trecătorilor ceva bani pentru ca să le poată procura un adăpost pentru la noapte. Cum adună cîţiva cenţi, face semn nenorocitului din capul cozii şi-l trimite la hanul învecinat. Ceilalţi rămîn acolo, aşteptîndu-şi rîndul.

— Cînd masa va fi gata, spuse Charlmers, să te duci să alegi pe unul din oamenii aceştia şi să-l inviţi să ia masa cu mine. Ai grijă să nu fie prea murdar şi nici prea beat.

Fără îndoială că Charlmers nu se gîndise niciodată să imite în vreun fel pe Califul din Bagdad. Dar în seara aceea, profunda lui melancolie avea nevoie de un antidot ieşit din comun. Numai o aventură în stil oriental, pigmentată poate cu vreo revelaţie tragică putea să-l abată de la gîndurile care-l frămîntau.

Masa comandată la un restaurant învecinat tocmai sosea. Două tacîmuri pe o faţă de masă imaculată, luminată de becurile umbrite de abajururi roz, aşteptau pe stăpînul casei şi pe comeseanul său.

Cu gravitatea unui şef de protocol care prezintă pe un ambasador, sau a unui poliţist care aduce o captură de soi, Philipps deschise uşa unui individ zgribulit de frig, pe care-l alesese din grămada păsărilor de noapte. De obicei indivizi atît de decăzuţi sînt consideraţi epave umane. În cazul de faţă omul părea ruina unui edificiu în care mai pîlpîiau pe ici-colo flăcările unui incendiu recent.

Cu toate că Philipps îl mai scuturase puţin, el părea o pată murdară într-un astfel de interior luxos. Obrazul său de o paloare morbidă era încadrat de o barbă de opt zile, ca o blană roasă de molii. Cu toate că valetul încercase să-i pieptene puţin părul năclăit de praf şi ploaie, acesta rămăsese încîlcit. În ochi i se citea expresia de şiretenie trează şi îndrăzneala desperată, pe care o are privirea unui cîine vagabond fugărit de trecători. Nişte nasturi sparţi îi închideau pînă-n gît haina zdrenţuită, din care ieşea gulerul negru de jeg. Şi cu toate acestea, el îl salută pe Charlmers — care se ridicase ca să-l primească — fără nici o stînjenire.

— Sînt încîntat domnule — spuse gazda — că aţi acceptat invitaţia mea la masă.

Cu o voce aspră şi agresivă, invitatul răspunse:

— Mă numesc Plumers. Nu credeţi că ar fi necesar să cunosc numele gazdei mele?

Charlmers răspunse cu grabă:

— Tocmai voiam să mă prezint. Mă numesc Charlmers. Vreţi să luaţi loc alături de mine?

Plumers se înclină uşor, ocupîndu-şi locul în-

tr-un fel care dovedea o curioasă familiarizare cu obiceiurile lumii bune.

Philipps aduse *hors-d'oeuvre*-ul.

— Asta-mi place, spuse omul brusc. Văd că-mi oferiţi un dineu în toată regula, scumpul meu Calif din Bagdad. De altfel să nu vă fie teamă. La momentul oportun voi fi o şeherezadă limbută. Am într-adevăr noroc în seara asta; închipuiţi-vă că eram al patruzeci şi treilea în coadă. Tocmai ne numărase, cînd m-a remarcat emisarul dumneavoastră. În noaptea asta aveam tot atîta şansă să obţin un pat, ca aceea de a deveni vreodată prim-ministru. Şi acum, scumpul meu Harun Al Raşid, cum vreţi să vă povestesc istoria vieţii mele? Cîte un capitol la fiecare fel, sau întreaga odisee la cafea şi ţigări?

— Se pare că aţi mai avut astfel de aventuri, remarcă Charlmers surîzînd.

— Pe barba profetului, aveţi dreptate, răspunse invitatul. La New York sînt tot atîţi Harun Al Raşizi de ocazie, cîţi purici în Bagdad. Mi s-au servit mese de tot soiul, în schimbul unor confesiuni mai mult sau mai puţin complete. Sufletele caritabile sînt foarte cu-

rioase. Unul îţi oferă zece cenţi şi un blid de linte; altul, un calif mai înstărit, o friptură garni; un al treilea, un meniu fix într-o cîrciumă nenorocită. Dar toţi, absolut toţi vor să fie plătiţi cu revelaţii senzaţionale şi mai ales intime. Îţi cer autobiografia cu toate amănuntele posibile; dacă nu le-o dai, nu poţi obţine nimic de la filantropia lor. Aşa că sînt totdeauna gata să le dau ceva pentru banii lor.

— Voi fi deci o excepţie, spuse Charlmers calm. Nu vă voi cere nici cel mai mic amănunt asupra existenţei dumneavoastră trecute sau prezente. Un gest nechibzuit m-a făcut să vă invit. Dar fiţi sigur că nici curiozitatea mea nu vă va tulbura.

— La, la, la, la — replică străinul, care tocmai sorbea supa cu o satisfacţie evidentă. Eşti ca toţi ceilalţi, dragul meu calif. Dar să nu crezi cumva că m-am supărat. Mă consider o revistă ambulantă, pe care oricine poate s-o răsfoiască. Noi vagabonzii avem un fel de cod în materia asta. Ce să-i faci? Atîţia oameni ne întreabă cum am putut cădea atît de jos! Aşa că, pentru un sandviş şi un ţap de bere, spun că whisky-ul m-a nenorocit; o farfurie cu carne de

porc pe varză îi dă samariteanului meu prilejul să audă povestea bolii mele incurabile şi a nemilosului proprietar care m-a zvîrlit pe trotuar, fără adăpost şi fără bani. Însă celui care-mi dă o friptură în sînge, îi voi povesti despre enormele pierderi suferite la bursă şi despre ruina care i-a urmat. Aşa că, vezi, o poveste diferită pentru fiecare filantrop. Dar trebuie să mărturisesc că astă-seară n-am nimic în repertoriul meu care să fie la înălţimea acestui dineu admirabil. Aşa că voi fi nevoit să spun adevărul gol-goluţ, şi o să-mi permiteţi să vi-l ofer după desert, stimată gazdă. Cred că povestea aceasta va fi mai de necrezut decît scornelile mele obişnuite.

După o oră, tolănit într-un fotoliu adînc de piele, invitatul îşi savura cafeaua şi ţigările pe care Philipps i le pusese la îndemînă. Cu un surîs ciudat, el începu astfel:

— Aţi auzit vreodată vorbindu-se despre Gerard Plumers, mister Charlmers?

— Numele nu-mi este necunoscut, răspunse gazda. Nu aparţine cumva unui pictor celebru acum cîţiva ani? Nu se vorbea decît despre el

acum cinci ani, apoi a dipărut ca o bucată de plumb aruncată în mare.

— Acest pictor eram eu. Ultimul portret pe care l-am pictat, l-am vîndut cu două mii de dolari. După aceea n-aş mai fi găsit alt amator să-i fac portretul nici chiar gratis.

— De ce? întrebă Charlmers.

— De ce? Asta mă-ntreb pînă azi şi eu, spuse Pulmers. Într-un timp succesul meu se mărea pe an ce trecea şi comenzile curgeau. Cîştigam cît voiam. Apoi, într-o bună zi, s-a-ntîmplat un lucru ciudat. Cum terminam un portret şi venea lumea să-l vadă în atelierul meu, observam că oamenii îşi aruncau priviri cu înţeles şi şuşoteau între ei. În cele din urmă, am descoperit cauza acestui lucru. Se pare că, fără să vreau, dădeam chipului fiecăruia dintre portretele mele o expresie care dezvăluia adevărata natură a modelului. Niciodată n-am putut să-mi explic misterul acesta. Dar fapt este că pictam în felul acesta, mereu la fel, şi asta m-a pierdut. Mai întîi cîteva comenzi mi-au fost refuzate — cu proteste vehemente. Apoi s-au ivit complicaţii mai teribile. Astfel, un bărbat căruia îi prezentam portretul nevestei sale, una din reginele cele mai

stimate ale înaltei societăţi newyorkeze, a ieşit glonţ de la mine şi a intentat proces de divorţ. Altă dată tocmai terminam portretul unui bancher foarte respectat. Una din cunoştinţele noastre comune, client al său, intră din întîmplare în atelierul meu şi văzu tabloul care se afla încă pe şevalet.

— Este portretul lui... cutare? întrebă el cu un ton speriat?

Şi la răspunsul meu afirmativ, adăugă:

— Ce cap de escroc. Alerg la banca lui să-mi retrag depunerile.

Sosise însă prea tîrziu; onestul bancher o ştersese cu banii. Înţelegeţi că n-a trecut mult timp şi publicul nu mi-a mai călcat în atelier. Oamenii nu ţin de loc să se vadă demascaţi de propriul lor portret. În viaţa de toate zilele, ei puteau da chipului lor expresia pe care o voiau. Însă în portretele mele nu aveau încotro. Îi prinsesem aşa cum erau în realitate.

Deoarece nu economisisem niciodată vreun ban, lipsa de clienţi m-a azvîrlit pe drumuri. Am desenat mai întîi ilustraţii pentru ziare; am ajuns apoi să fac pînă şi măriri în culori, după fotografii. Dar peste tot mă urmărea această

extraordinară şi involuntară putere de expresivitate. M-a năpădit descurajarea, desperarea. Whisky-ul şi absintul mi-au oferit beţia lor consolatoare — şi iată ce-a devenit Gerard Plumers, pictorul la modă.

V-a plăcut povestea aceasta, excelentul meu calif? Sau aţi fi preferat cumva povestea unui om ruinat în chip nemeritat la bursă? Am mîncat prea bine pentru ca să vă servesc o asemenea poveste plîngăreaţă.

— Ar fi fost rău venită, spuse Charlmers. În schimb, soarta dumitale neobişnuită m-a interesat în mod deosebit. O întrebare totuşi, dacă-mi permiteţi: în afara portretelor acestora care dezvăluiau unul după altul păcatele ascunse ale modelelor, n-aţi mai pictat vreodată şi altele care să nu fi avut această trăsătură diabolică?

— Ba da, cîteva. Mulţi copii, mai puţine femei şi foarte puţini bărbaţi. Ştiţi, nu toată lumea este chiar atît de rea. Ici-colo, penelul meu înfăţişa chipuri de o puritate ideală, de o corectitudine perfectă. Nu ştiu de care putere asculta acest penel diabolic. Dar spunea întotdeauna adevărul, din păcate.

Pe masa lui Charlmers se afla fotografia primită în curierul din seara aceea. La cererea lui, Plumers se apucă să picteze după ea un tablou. Peste o oră, artistul se ridică foarte obosit.

— Am terminat, spuse el căscînd. Scuză-mă te rog că a durat atîta, dar mîna şi-a pierdut din îndemînare. M-a interesat însă. Ah! ce obosit sînt! N-am dormit într-un pat de două nopţi, aşa că îţi spun noapte bună, o, stăpîn al credincioşilor.

Charlmers îl însoţi pînă la uşă şi-i strecură cîteva bancnote în mînă.

— Accept, declară Plumers. Este conform rolului meu de naufragiat. Vă mulţumesc pentru masa excelentă pe care mi-aţi oferit-o. Astă seară voi dormi pe o saltea adevărată, visîndu-vă pe dumneavoastră scumpul meu calif.

Rămas singur, Charlmers îşi reluă plimbarea de-a lungul şi de-a latul camerei. De cîte ori se apropia de masa pe care se afla tabloul, era gata să se oprească şi să-l privească, dar îi lipsea curajul şi îşi relua drumul neobosit. Nu zărise încă decît ovalul feţei, auriul părului.

Apoi, dintr-o dată îl sună pe Philipps, care apăru imediat.

— Nu locuieşte cumva un artist, un pictor, cu numele de Runciman, în blocul acesta ?

— Da, domnule, răspunse valetul.

— Du-te, te rog, la el şi pofteşte-l să vină aici pentru o clipă.

Cîteva minute mai tîrziu, artistul se afla în faţa sa.

— Domnule, spuse Charlmers, pe masa aceasta se află un portret pictat. Aş vrea să cunosc părerea dumneavoastră asupra calităţii acestei lucrări şi asupra expresiei originalului.

Pictorul se apropie şi luă tabloul în mîinile sale. Charlmers se întorsese şi mîinile sale strîngeau speteaza unui scaun. Încet, întrebă :

— Cum îl găsiţi ?

— Ca operă de artă, spuse artistul, merită toate laudele. Aparţine unui maestru îndrăzneţ, puternic, sincer. De mulţi ani n-am mai văzut un tablou atît de remarcabil.

— Dar despre chipul pe care-l înfăţişează, despre modelul care i-a servit, ce gîndiţi ?

— Chipul acesta, spuse Runciman, este al unui adevărat înger. Pot să vă întreb cine e ?

— E soţia mea, exclamă Charlmers, întorcîndu-se brusc şi îmbrăţişîndu-l pe artist. Se află

în Europa de un an. Dragă prietene, ia acest tablou şi fă-mi după el cel mai frumos portret pe care l-ai pictat în viaţa dumitale. Preţul nu contează.

DARUL MAGILOR

Un dolar şi optzeci şi şapte de cenţi. Asta era tot. Iar şaizeci de cenţi în monede de un cent. Bănuţi economisiţi unul cîte unul prin tocmeală cu băcanul, cu zarzavagiul şi cu măcelarul, pînă cînd îţi ardeau obrajii de ruşinea imputării nemărturisite a unei asemenea zgîrcenii. Della îi numără de trei ori: un dolar şi optzeci şi şapte de cenţi. Şi mîine este Crăciunul. Nu-ţi rămîne nimic de făcut decît să te arunci pe micul pat şubred şi să plîngi. Asta se întîmplă şi cu Della; ceea ce te face să cugeţi că viaţa este alcătuită din plînsete, oftaturi şi zîmbete, şi că oftaturile predomină.

În timp ce stăpîna locuinţei trece de la prima fază la cea de a doua, să aruncăm o privire prin casă: un apartament mobilat, de opt dolari pe săptămînă. Chiar dacă nu făcea cu totul impresia de mizerie, cuvîntul acesta se potrivea cu siguranţă aspectului său sărăcăcios.

Jos, în vestibul, era o cutie de scrisori în care n-ar fi încăput nici o scrisoare şi o sonerie căreia degetul nici unui muritor nu i-ar fi putut smulge vreun sunet. Tot acolo se afla o carte de vizită purtînd numele: „Mr. James Dillingham Young". Cuvîntul „Dillingham" strălucise în bătaia vîntului într-o perioadă anterioară, mai prosperă, cînd posesorul lui era plătit cu treizeci de dolari pe săptămînă. Acum, cînd venitul scăzuse la douăzeci de dolari, literele arătau pleoştite, ca şi cînd s-ar fi gîndit serios să se contracte pînă la un modest şi lipsit de răspundere „Mr.".

Ori de cîte ori Mr. James Dillingham Young venea acasă şi urca sus în apartamentul său, era alintat cu numele de „Jim" şi îmbrăţişat drăgăstos de doamna James Dillingham Young, pe care aţi cunoscut-o sub numele de Della. Astfel că totul era foarte bine.

Della conteni cu plînsul şi-şi petrecu pe obraji pămătuful de pudră. Apoi se aşeză la fereastră şi se uită la o pisică cenuşie care se plimba pe gardul cenuşiu al unei dosnice curţi cenuşii. Mîine va fi Crăciun şi ea avea numai un dolar şi optzeci şi şapte de cenţi cu care să-i cumpere un dar lui Jim. Economisise, numai ea ştia cum, ban cu ban, timp de luni de zile, şi acesta era rezultatul. Cu douăzeci de dolari pe săptămînă nu ajungi prea departe. Cheltuielile au fost mai mari decît socotise ea. Totdeauna se întîmplă aşa. Numai un dolar şi optzeci şi şapte de cenţi, pentru ca să-i cumpere un dar lui Jim — Jim al ei. Petrecuse multe ore gîndindu-se la ceva drăguţ pentru el, ceva frumos, rar şi veritabil, ceva cît mai apropiat şi demn de cinstea de a aparţine lui Jim.

Între ferestrele odăii se afla o oglindă. Aţi văzut poate o asemenea oglindă într-un apartament de opt dolari. O persoană foarte subţire şi foarte agilă, urmărind cum se reflectează în nenumărate fîşii longitudinale, poate dobîndi o idee destul de apropiată despre felul cum arată. Fiind zveltă, Della devenise maestră în arta aceasta.

Deodată o zbughi de la fereastră şi se aşeză în faţa oglinzii. Ochii îi străluceau, dar sîngele îi pieri din obraji timp de douăzeci de secunde. Îşi despleti repede părul, lăsîndu-l să-i cadă pe spate, în toată lungimea lui.

Soţii James Dillingham Young dispuneau de două lucruri de care amîndoi erau foarte mîndri. Unul era ceasul de aur al lui Jim, care aparţinuse tatălui şi mai înainte bunicului său. Celălalt era părul Dellei. Dacă regina din Saba ar fi locuit în apartamentul de dincolo de curtea de lumină, Della ar fi lăsat într-o zi părul să-i atîrne pe fereastră ca să se usuce, numai ca să deprecieze darurile şi bijuteriile maiestăţii sale. Dacă regele Solomon ar fi fost portar şi şi-ar fi îngrămădit toate comorile sale la parter, Jim şi-ar fi scos ceasul ori de cîte ori trecea pe acolo, numai ca să-l vadă pe rege jumulindu-şi barba de invidie.

Acum frumosul păr al Dellei cădea în jurul ei, unduind şi strălucind ca o cascadă brună. Îi ajungea pînă sub genunchi, învăluind-o ca o haină. Apoi, dintr-o dată, îl strînse iar repede, cu nervozitate. O clipă stătu la îndoială şi ră-

mase nemişcată, în timp ce o lacrimă sau două picurară pe covorul roşu, uzat.

Îşi puse vechea ei jachetă cafenie şi vechea pălărie de aceeaşi culoare. Se răsuci brusc şi cu două boabe de diamant în ochi, se repezi pe uşă şi coborî scările în stradă. Se opri sub o firmă pe care se putea citi: „Mme Sofronie — Articole din păr de toate felurile".

Della urcă scările alergînd, apoi se opri, stăpînindu-şi zvîcnirile inimii. Doamna grasă, prea albă, distantă şi aspră era „Mme Sofronie".

— Vrei să-mi cumperi părul? întrebă Della.

— Cumpăr păr, spuse doamna. Scoate-ţi pălăria şi lasă-mă să văd cum arată.

Cascada brună se revărsă din nou.

— Douăzeci de dolari, oferi doamna, evaluînd marfa cu o mînă experimentată.

— Dă-mi-i repede, spuse Della.

Ah! Următoarele două ore se scurseră pe aripi trandafirii. Metafora ciopîrţită era dată uitării. Şi Della răscolea magazinele în căutarea unui dar pentru Jim.

În cele din urmă îl găsi. Era făcut cu siguranţă special pentru Jim şi pentru nimeni altul. Unul asemănător nu se mai afla în nici unul

din magazine — şi le răscolise doar pe toate, de sus pînă jos. Era un lanţ simplu de platină cu un desen nepretenţios, valoros numai prin metalul din care era făcut şi nu prin ornamente ieftine — aşa cum trebuie să fie lucrurile cu adevărat bune. Era într-adevăr demn de Ceasul lui. De îndată ce-l văzuse, ştiu că trebuie să fie al lui Jim. Semăna leit cu el. Calm şi valoros; şi descrierea era valabilă pentru amîndoi. I-au luat douăzeci şi unu de dolari pentru el, şi ea se grăbi să se întoarcă acasă cu restul de optzeci şi şapte de cenţi. Cu lanţul acesta, Jim ar putea fi pe bună dreptate curios să ştie ce oră este, în orice anturaj s-ar afla. Căci deşi ceasul era falnic, Jim se uita cîteodată pe furiş la el din cauza vechei cureluşe de piele pe care o purta în loc de lanţ.

Cînd Della ajunse acasă, ameţeala făcu loc prevederii şi înţelepciunii. Ea scoase fierul de ondulat, aprinse gazul şi se apucă să repare ravagiile făcute de dragoste şi generozitate, ceea ce este întotdeauna o sarcină înspăimîntătoare, dragi prieteni, o povară de mamut.

În patruzeci de minute, capul ei se împodobi cu cîrlionţi subţiri, care o făcură să arate încîn-

tătoare, ca un şcolar obraznic. Privi îndelung şi critic la imaginea ei din oglindă. „Dacă Jim nu mă omoară, înainte de se uită a doua oară la mine — îşi spuse — va zice că arăt ca o coristă de la Coney Island. Dar ce puteam să fac, ah, ce puteam să fac cu un dolar şi optzeci şi şapte de cenţi ?"

La şapte fix cafeaua era pregătită şi grătarul aştepta îndărătul sobei încălzite, gata de fript cotletele.

Jim nu întîrzia niciodată. Della strîngea lanţul în mînă, stînd în colţul mesei, lîngă uşa pe unde intra el întotdeauna. Cînd îi auzi paşii pe scară, pe prima treaptă, păli o clipă. Avea obiceiul să facă în tăcere mici rugăciuni în legătură cu cele mai simple lucruri de zi cu zi şi acum murmura: „Doamne, fă-l te rog să gîndească şi azi că tot mai sînt drăguţă".

Uşa se deschise şi Jim păşi înăuntru, închizînd-o. Arăta slab şi foarte serios. Sărmanul, la numai douăzeci şi doi de ani să fii împovărat cu griji familiale! Îi trebuia un palton nou şi nu avea mănuşi.

Jim păşi înăuntru şi rămase nemişcat ca un setter pîndind o prepeliţă. Ochii săi erau fixaţi

asupra Dellei şi aveau o expresie pe care ea nu putea s-o descifreze şi care o înspăimînta. Nu era nici supărare, nici surpriză, nici dezaprobare, nici oroare. Nici unul din sentimentele pentru care era pregătită. Observă doar că se zgîia la ea, cu o expresie neobişnuită pe faţa lui.

Della se sculă de la masă şi se duse spre el.

— Jim, scumpule, exclamă ea, nu te uita la mine în felul ăsta: mi-am tăiat părul şi l-am vîndut, pentru că n-aş fi putut petrece Crăciunul fără să-ţi fac un dar. Va creşte iarăşi; nu te superi, nu-i aşa? De-abia l-am tăiat. Părul meu creşte foarte repede. Urează-mi un Crăciun vesel, Jim, şi să fim fericiţi. Nu ştii ce frumos, ce minunat dar am eu pentru tine.

— Ţi-ai tăiat părul? rosti Jim anevoie, ca şi cum încă nu putea să înţeleagă lucrul acesta, chiar după grea chibzuinţă.

— L-am tăiat şi l-am vîndut, spuse Della. Nu mă iubeşti şi aşa? Sînt aceeaşi şi fără părul meu lung — nu?

Jim se uită prin odaie cercetător.

— Zici că ţi-ai tăiat părul? spuse el făcînd o mutră aproape caraghioasă.

— Nu-l mai căuta, se rugă Della. L-am vîndut, ai auzit doar. L-am vîndut — s-a dus. E ajun de Crăciun, băiatule, fii bun cu mine pentru că s-a dus de dragul tău. Poate că firele părului meu erau numărate, spuse ea cu o dulce seriozitate, dar nimeni nu va putea să evalueze vreodată exact dragostea mea pentru tine. Să pun cotletele la fript, Jim ?

Smuls din transă, Jim păru că se trezeşte repede. O cuprinse în braţe pe Della. Să privim acum discret zece secunde la un obiect oarecare, în altă direcţie. Opt dolari pe săptămînă sau un milion pe an, care-i diferenţa ? Un matematician sau un înţelept v-ar da răspunsuri greşite. Magii au adus daruri preţioase, dar nu şi răspunsuri la asemenea probleme. Aşa că această afirmaţie nelămurită va fi desluşită mai tîrziu.

Jim scoase un pacheţel din buzunarul paltonului şi-l aruncă pe masă.

— Să nu-ţi faci o părere greşită despre mine Dell — spuse el. Nu cred să existe ceva, tuns, ras, sau spălatul părului, care m-ar putea face să iubesc mai puţin pe fetiţa mea. Dar dacă ai să desfaci acest pacheţel, ai să vezi de ce am rămas aşa la început.

Degetele albe şi îndemînatice rupseră sfoara şi hîrtia. Apoi o exclamaţie extaziată de bucurie şi, însfîrşit — ah, o repede trecere feminină la plîns zguduitor şi tînguiri, făcînd necesară intervenţia imediată a puterilor liniştitoare ale stăpînului apartamentului.

Pe masă erau întinşi pieptenii, garnitura de piepteni de prins după urechi şi în coc pe care Della îi admirase îndelung într-o vitrină din Broadway. Frumoşii piepteni din bagă veritabilă cu pietre preţioase pe margini, tocmai buni de purtat în minunatul păr dispărut. Ştia că erau piepteni foarte scumpi, la care ea rîvnise şi-i dorise din toată inima, fără cea mai mică speranţă de a-i avea vreodată. Şi acum erau ai ei. Dar coadele pe care trebuiau să le împodobească aceste comori jinduite nu mai erau.

Ea îi strînse la piept şi abia într-un tîrziu fu în stare să-şi ridice ochii tulburi şi, zîmbind, să-i spună :

— Părul meu creşte aşa de repede, Jim !

Apoi, deodată, Della sări ca o pisicuţă arsă şi ţipă : „Oh, oh !"

Jim nu văzuse încă frumosul ei dar. I-l întinse în palma deschisă. In preţiosul metal ce-

nuşiu părea că strălucesc reflexe din sufletul ei luminos şi cald.

— Nu e elegant, Jim? Am cutreierat tot oraşul ca să-l găsesc. Acum poţi să te uiţi la ceas de-o sută de ori pe zi. Dă-mi ceasul, vreau să văd cum arată cu lanţul.

In loc s-o asculte, Jim se tolăni pe pat, îşi puse mîinile sub cap şi zîmbi.

— Dell, spuse el, să punem darurile noastre de Crăciun de o parte şi să le păstrăm un timp. Sînt prea frumoase ca să le folosim acum. Am vîndut ceasul ca să pot să-ţi cumpăr pieptenii... Şi acum, presupun că pui cotletele la fript.

Magii, după cum ştiţi, erau oameni înţelepţi, minunat de înţelepţi, care au adus daruri pruncului din staul. Ei au inventat arta de a da daruri de Crăciun. Fiind înţelepţi, darurile lor erau şi ele fără îndoială înţelepte, avînd probabil avantajul de a putea fi schimbate, în cazul cînd erau de acelaşi fel.

Am încercat aici o palidă relatare a povestirii celor doi copii nebunatici dintr-un apartament, care şi-au sacrificat fără pic de minte unul altuia cele mai scumpe comori.

Vreau însă, în încheiere, să spun înţelepţilor din zilele noastre, că dintre toţi cei care dau şi primesc daruri, aceştia doi au fost cei mai înţelepţi. Asemenea oameni sînt pretutindeni cei mai înţelepţi. Ei sînt adevăraţii magi.

CARUSELUL VIEŢII

Judecătorul de pace Benaja Widdup şedea în uşa biroului, fumînd din pipa sa de tulpină de soc. La jumătatea drumului spre Zenith, munţii Cumberland se ridicau albaştrii-cenuşii în ceaţa după-amiezii. Un cocoş pestriţ îşi dădea ifose pe strada principală a „coloniei", cotcodăcind prosteşte.

De pe drum se auzi mai întîi un scîrţîit de osie, apoi apăru un uşor nor de praf şi în sfîrşit o căruţă trasă de un taur, ducînd pe Ransie Bilbro şi soţia lui. Căruţa se opri la poarta judecătoriei şi cei doi coborîră. Ransie era slab, înalt de un metru optzeci, galben-vînăt la faţă şi cu părul blond. Ţinuta neclintită a munţilor

din jur îl învăluia ca o armură. Femeia era îmbrăcată în stambă — o fiinţă colţuroasă, pieptănată în sus şi tulburată de dorinţi nelămurite. Prin toate acestea străbătea un protest slab de tinereţe înşelată, inconştientă de risipirea ei.

Judecătorul de pace îşi vîrî picioarele în pantofi, de dragul demnităţii, apoi le făcu loc să intre, noilor veniţi.

— Noi toţi, anunţă femeia cu o voce ca a vîntului suflînd printre ramurile unui pin, — vrem divorţ. Privi spre Ransie, pentru a vedea dacă el a remarcat cumva vreo tresărire sau îndoială, şiretlic, părtinire sau egoism în felul în care a prezentat situaţia lor.

— Vrem divorţ, repetă Ransie, dînd solemn din cap. Nu mai putem s-o ducem împreună. Este destul de plictisitor să trăieşti în munţi, chiar cînd un bărbat şi o femeie au grijă unul de altul. Dar cînd ea scuipă ca o pisică sălbatică sau se vaită ca o bufniţă posomorîtă în colivie, nu are nici un rost ca un om să trăiască cu ea.

— Şi cînd el e un zurbagiu, spuse calm femeia, un derbedeu şi un zănatic care zace tot timpul întins pe spate, buhăvit de whisky, şi

otrăveşte viaţa oamenilor cu haita lui de cîini înfometaţi, care cer de mîncare.

— Cînd ea zvîrle veşnic cu cratiţele, replică Ransie, şi opăreşte cu apă fiartă pe cel mai bun şoricar din munţii Cumberland, se împotriveşte să-i facă de mîncare omului ei, şi nu-l lasă să doarmă nopţi întregi acuzîndu-l de cîte-n lună şi-n stele?

— Cînd se zbate mereu pentru fiecare bănuţ şi este renumit în munţi ca un zgîrcit făr-de pereche, cine mai e în stare să doarmă noaptea?

Judecătorul de pace se apucă domol să-şi facă datoria. Oferi reclamanţilor singurul său fotoliu şi un scăunaş de lemn. Deschise codul de legi de pe masă şi cercetă indexul. Îşi şterse apoi ochelarii şi mută călimara.

— Legea şi regulamentele, începu el, nu spun nimic despre divorţ cum că ar cădea în jurisdicţia acestei instanţe. Dar conform cu dreptatea, Constituţia şi obiceiurile, există o stare de lucruri care nu poate avea două înţelesuri. Dacă un judecător de pace poate căsători o pereche, e limpede că trebuie să fie în stare şi să-i divorţeze. Instanţa de aci va da o hotărîre de

divorţ şi socoate că ea va fi aprobată de Curtea Supremă.

Ransie Bilbro scoase din buzunarul pantalonilor o punguliţă pentru tutun. Scutură din ea pe masă o bancnotă de cinci dolari.

— Pentru asta am vîndut o piele de urs şi două vulpi, observă el. Ăştia-s toţi banii care-i avem.

— Costul reglementar al unui divorţ în această instanţă este cinci dolari, spuse judecătorul.

Cu un aer de falsă indiferenţă băgă bancnota în buzunarul vestei din stofă de casă. Cu multă osteneală fizică şi intelectuală scrise hotărîrea pe o jumătate de coală de hîrtie şi apoi o copie pe cealaltă jumătate. Ransie Bilbro şi nevasta lui ascultau citirea documentului care urma să le dea libertatea.

„Să ştie toţi oamenii, prin prezentele, că Ransie Bilbro şi nevasta lui, Ariela Bilbro, au apărut astăzi personal în faţa mea, fiind sănătoşi la minte şi la trup, şi au făgăduit că, de aici înainte, nu se vor mai iubi nici onora, nu-şi vor mai da ascultare unul altuia, nici în bine, nici

în rău, hotărîţi să respecte obligaţiunile impuse de divorţ, conform ordinii şi demnităţii Statului. Cele de faţă nu se apelează, aşa să vă ajute Dumnezeu. Benaja Widdup, judecător de pace, în şi pentru districtul Piedmont, statul Tennessee."

Judecătorul tocmai voia să înmîneze unul din documente lui Ransie. Deodată vorbi însă Ariela, întîrziind predarea. Amîndoi bărbaţii o priviră cu un aer destul de stupid, avînd de înfruntat atitudinea ei violentă, cu totul neaşteptată la o femeie.

— Judecătorule, nu-i da încă hîrtia asta ! Nu s-au hotărît toate. Mai întîi trebuie să-mi capăt drepturile. Trebuie să capăt pensie alimentară. Ce fel de treabă e asta !? Un bărbat să se despartă de nevastă-sa fără să-i lase măcar un ban cu care să se descurce ? Am de gînd să mă duc la frate-meu Ed, sus pe muntele Hogback. Îmi trebuie o pereche de pantofi, nişte tabac şi alte cîteva lucruri. Dacă Ransie are de unde să plătească un divorţ, să-mi plătească şi mie pensie alimentară.

Ransie Bilbro rămase mut de uimire. Pînă

acum nu se vorbise nimic despre o pensie alimentară. Femeile vin întotdeauna cu chestiuni uimitoare şi neprevăzute.

Judecătorul Benaja Widupp simţi că această problemă cerea o hotărîre judecătorească. Legile păstrau tăcere şi în privinţa pensiilor alimentare. Dar femeia era desculţă. Cărarea spre muntele Hogback era prăpăstioasă şi pietroasă.

— Ariela Bilbro, întrebă el cu un ton oficial, ce pensie alimentară crezi că ar fi necesară şi suficientă în cazul de faţă ?

— Vreau, pentru pantofi şi toate celelalte, să spunem, cinci dolari, răspunse ea. Nu e mult, cam atît mă gîndeam să-mi dea pensie alimentară ; cred că aşa o voi scoate la capăt, pînă voi ajunge la frate-meu, Ed.

— Suma este rezonabilă, spuse judecătorul. Ransie Bilbro, Curtea îţi ordonă să plăteşti reclamantei suma de cinci dolari, înainte de darea hotărîrii de divorţ.

— Dar nu mai am bani, oftă Ransie. Am plătit o dată, asta-i tot ce am avut.

— Altfel, spuse judecătorul uitîndu-se sever peste ochelari, eşti vinovat de dispreţ faţă de Curte.

— Socot să-mi daţi răgaz pînă mîine, pledă soţul, poate voi fi în stare să fac rost de undeva. Nu m-am gîndit niciodată să nu-i plătesc pensie alimentară !

— Procesul se amînă pînă mîine, spuse Benaja Widdup, cînd veţi fi toţi prezenţi şi veţi da ascultare sentinţei Curţii. După care vi se vor elibera hotărîrile de divorţ. Se aşeză la uşă şi începu să-şi desfacă şireturile pantofilor.

— Să mergem să înnoptăm la unchiul Ziah, hotărî Ransie.

Se sui în căruţă, el într-o parte şi Ariela în partea cealaltă. Ascultînd de lovitura biciului, micuţul taur roşu se urni din loc şi căruţa se îndepărtă în norii de praf pe care-i stîrneau roţile.

Judecătorul Benaja Widdup se instală din nou să-şi fumeze pipa din tulpină de soc. Spre seară, luă săptămînalul şi citi pînă cînd amurgul îi întunecă rîndurile. Atunci aprinse lumînarea de seu de pe masă şi citi pînă răsări luna, anunţînd timpul cinei. Locuia în cabana construită din buşteni aşezată pe povîrnişul de lîngă plop. Mergînd spre casă ca să cineze, traversă o potecă ascunsă de un desiş de lauri, din care se ivi deodată figura întunecată a unui om care

îi puse o carabină în piept. Avea pălăria bine trasă pe ochi şi o cîrpă îi acoperea aproape toată faţa.

— Vreau banii tăi ! spuse omul cu figura întunecată. Şi fără vorbă multă, altminteri mă enervez şi îmi tremură degetele pe trăgaci.

— Nu am decît ci-ci-cinci dolari, bîigui judecătorul, scoţînd banii din buzunarul vestei.

— Răsuceşte-i, ordonă figura, şi vîră-i în ţeava carabinei.

Bancnota era nou-nouţă. Chiar degete stîngace şi tremurătoare izbutiră să o facă sul şi să o introducă (mai puţin uşor) în gura ţevii.

— Acum poţi pleca, spuse tîlharul.

Judecătorul nu mai întîrzie pe drum.

A doua zi, trăgînd căruţa, micul taur roşu se opri în faţa judecătoriei. Judecătorul Benaja Widdup se încălţase în aşteptarea acestei vizite. În prezenţa sa, Ransie Bilbro înmînă soţiei sale o bancnotă de cinci dolari. Ochiul funcţionarului o examină atent. Părea a se face sul ca şi cum ar fi fost răsucită şi vîrîtă în ţeava unei puşti. Dar judecătorul se abţinu de la orice comentarii. E adevărat că ar putea da în gînd

şi altora să răsucească o bancnotă. Dădu fiecăruia un act de divorţ. Soţii stăteau tăcuţi, împăturind încet garanţia libertăţii. Femeia îi aruncă lui Ransie o privire sfioasă, stînjenită.

— Cred că te înapoiezi sus la cabană cu căruţa, spuse ea. Pîinea este în cutia de tablă de pe poliţă. Am pus slănina în oală ca să n-o mănînce cîinii. Nu uita să întorci ceasul dimineaţa.

— Mergi la frate-tău, Ed ? întrebă Ransie cu indiferenţă.

— Vreau să ajung acolo înainte de se întunecă. Nu spun că se va obosi vreunul să-mi spună bun venit, dar n-am unde să mă duc în altă parte. E o bucată bună de drum şi cred că ar trebui să pornesc. Îţi spun la revedere, Ransie — dacă vrei tu.

— Nu sînt chiar aşa cîinos, spuse Ransie cu un glas de martir, încît să nu vreau să-ţi spun la revedere — doar dacă eşti aşa de grăbită să pleci şi nu vrei să-ţi spun.

Ariela tăcea. Împături cu grijă cei cinci dolari şi actul de divorţ şi le puse în sîn. Benaja Widdup se uita cu tristeţe prin ochelari cum dispar banii.

Apoi rosti cîteva cuvinte care îl situau, sau printre cei mulţi care compătimesc pe semenii lor, sau printre puţinii mari financiari :

— O să fii cam singuratic în vechea colibă. Ransie !

Ransie Bilbro privi spre munţii Cumberland, albaştri în lumina soarelui. Nu se uită la Ariela.

— Da, cred că voi fi singur. răspunse el, dar cînd oamenii înnebunesc şi vor divorţ, nu poţi să-i opreşti.

— Alţii au vrut divorţ, spuse Ariela vorbind scaunului de lemn. De altfel, nimeni nu vrea să oprească pe cineva.

— Nimeni nu a spus vreodată că nu vrea.

— Dar nimeni nu a spus vreodată că vrea. Cred că ar fi mai bine să plec acum, la frate-meu Ed.

— Nimeni nu se pricepe să întoarcă ceasul ăla vechi.

— Vrei să merg cu tine cu căruţa şi să întorc ceasul Ransie ?

Acest om de la munte părea rezistent la emoţie. Dar întinse mîna sa mare şi o cuprinse pe cea îngustă şi brună a Arielei. Sufletul ei lu-

mină deodată fața-i inexpresivă, dîndu-i un fel de aureolă.

— Cîinii n-au să te mai necăjească, spuse Ransie. Recunosc că am fost zgîrcit și josnic. Să vii să întorci ceasul ăla, Ariela.

— Inima mea e alături de tine în coliba noastră, Ransie, murmură ea. N-o să mai fac pe nebuna. Hai să pornim, Ransie, ca să ajungem acasă înainte de se înserează.

Insă judecătorul Benaja Widdup interveni atunci cînd se îndreptară spre ușă, uitînd de prezența lui.

— In numele statului Tennessee, spuse el, vă interzic să-i sfidați legile și regulamentele. Această instanță este mai mult decît binevoitoare și bucuroasă să vadă că norii discordiei și neînțelegerii se risipesc din inimile voastre iubitoare, dar este de datoria instanței să apere morala și integritatea statului. Instanța vă amintește că nu mai sînteți soț și soție, ci divorțați printr-o hotărîre legală și deci nu mai puteți beneficia de avantajele stării matrimoniale.

Ariela îl luă de braț pe Ransie. Insemnau oare aceste vorbe că ea trebuie să-l piardă tocmai acum cînd învățase lecția vieții ?

— Dar instanța este gata, continuă judecătorul, să ridice incapacitățile introduse prin decretul de divorț. Instanța are dreptul să oficieze solemna ceremonie a căsătoriei, aranjînd astfel lucrurile și dînd posibilitatea părților de față să se întoarcă la starea matrimonială onorabilă și demnă pe care o doresc. Taxa pentru sus-zisa ceremonie va fi în acest caz de cinci dolari.

Ariela întrezări o rază de speranță în vorbele lui. Își strecură repede mîna în sîn. Liberă ca un porumbel, cu aripile întinse, bancnota zbură pe masa judecătorului.

Obrajii ei palizi se îmbujorară, cînd mînă în mînă cu Ransie, ascultă cuvintele care îi reuneau.

Ransie o ajută să se urce în căruță și se sui lîngă ea. Micul taur roșu se urni și de astă dată din loc și îi duse — ședeau amîndoi mînă în mînă — spre munți.

Judecătorul Benaja Widdup se instală în ușă și se descălță. Pipăi încă o dată bancnota vîrîtă adînc în buzunarul vestei. Trăgea și de astă dată din pipa de tulpină de soc. Cocoșul cel pestriț își dădea și de astă dată ifose pe strada principală a „coloniei“, cotcodăcind prostește.

ROMANŢA UNUI SAMSAR OCUPAT

Pitcher, prim impiegat în biroul lui Harvey Maxwell, îşi îngădui, pe faţa sa de obicei inexpresivă, o privire uşor interesată şi mirată, atunci cînd, la ora nouă şi jumătate, patronul său intră grăbit, însoţit de tînăra sa stenografă. După un „bună dimineaţa, Pitcher", spus pe un ton destul de răstit, Maxwell se năpusti spre biroul său ca şi cum ar fi vrut să sară peste el şi apoi se scufundă în mormanul de scrisori şi telegrame care îl aşteptau.

Tînăra doamnă era de un an stenografa lui Maxwell. Era frumoasă într-un fel care, fără îndoială, nu se poate descrie stenografic. Renunţase la luxul ţipător al stilului *pompadour*.

Nu purta lanţuri, brăţări sau medalioane. Nu avea aerul că ar accepta o invitaţie la masă. Rochia-i cenuşie era simplă, dar în discretă armonie cu figura ei. Turbanul negru, elegant, era împodobit cu o pană galbenă-verzuie de papagal.

În dimineaţa aceasta era radioasă, cu delicateţă şi sfială. Ochii îi erau visători, strălucitori, obrajii ca piersica aveau o expresie fericită cu nuanţe nostalgice.

Pitcher observă în atitudinea ei, o schimbare care-i stîrni curiozitatea. În loc să meargă drept spre camera alăturată unde îşi avea biroul, ea zăbovi întrucîtva nehotărîtă în camera de la intrare. O dată se duse spre biroul lui Maxwell, destul de aproape ca el să-şi dea seama de prezenţa ei. Însă maşina care stătea la acest birou nu mai avea nimic omenesc: era un samsar ocupat din New York, pus în mişcare de roţi zbîrnîitoare şi resorturi încordate.

— Ei, ce este? Vrei ceva? întrebă aspru Maxwell.

Corespondenţa deschisă părea un decor de zăpadă pe biroul încărcat. Ochii săi cenuşii, pă-

trunzători, impersonali și aspri o scrutară nerăbdători.

— Nimic! răspunse stenografa, îndepărtîndu-se cu un zîmbet trecător.

— Domnule Pitcher — se adresă ea primului impiegat — a spus domnul Maxwell ieri ceva despre angajarea unei alte stenografe?

— Da, răspunse Pitcher. Mi-a spus să găsesc alta. Am anunțat ieri după-masă agenția să trimeată azi dimineață cîteva specimene. Este ora nouă patruzeci și cinci, și pînă acum nu s-a arătat încă nici o pălărie cu bor pleoștit și nici o gumă de mestecat cu gust de ananas.

— Atunci îmi voi vedea de treabă ca de obicei, pînă va veni cineva să-mi ocupe locul, spuse tînăra.

Se îndreptă spre biroul ei și își agăță turbanul negru cu pană galbenă-verzuie de papagal la locul obișnuit.

Acela care nu a asistat la spectacolul pe care îl oferă un samsar ocupat din Manhattan, în timpul unui vîrtej de afaceri, va fi desigur handicapat în profesia de antropolog. Poeții cîntă „ora aglomerată a glorioasei vieți". Ora samsarului nu este numai aglomerată, dar minutele și

secundele ocupate se îmbulzesc toate ca într-un tramvai tixit de călători, ocupînd și platforma din față și cea dinapoi. Și astăzi era o zi ocupată a lui Harvey Maxwell.

Telegraful începu să depene cu smucituri gheme neregulate de panglici, telefonul de pe birou avea un acces cronic de zbîrnîit. Oameni începură să mișune prin cameră și-l strigau zeflemitor, jovial, aspru, politicoși sau înfuriați. Curieri intrau și ieșeau cu mesaje și telegrame. Funcționarii din birou alergau peste tot ca marinarii în timpul furtunii. Chiar și fața lui Pitcher se schimbase, exprimînd ceva care semăna cu animația.

La Bursă aveau loc uragane și cutremure, furtuni de zăpadă, și erupții vulcanice și aceste dezlănțuiri ale elementelor naturii se reflectau în miniatură în biroul samsarului. Maxwell își izbea scaunul de perete și își încheia afacerile în stilul unui balerin. Sărea de la telegraf la telefon, de la birou la ușă, cu agilitatea unui arlechin.

În toiul acestei încordări tot mai mari și mai importante, samsarul își dădu seama brusc de o buclă de păr blond strașnic răsucită sub

un baldachin înclinat de catifea cu pene de struţ, de o jachetă scurtă din imitaţie de lutru şi de un şirag de mărgele mari cît nuca, terminîndu-se aproape de podea cu o inimă de argint.

De aceste accesorii era legată o tînără doamnă plină de sine; şi Pitcher era prezent pentru a-i da explicaţii.

— Doamna a venit de la Agenţia stenografelor ca să se intereseze de postul vacant, spuse Pitcher.

Maxwell se întoarse pe jumătate, cu mîinile pline de hîrtii şi benzi.

— Care post? întrebă încruntat.

— Postul de stenografă, răspunse Pitcher. Mi-aţi spus ieri să chem agenţia ca să ne trimită una azi dimineaţă.

— Îţi pierzi minţile, Pitcher, spuse Maxwell. Pentru ce să-ţi fi dat asemenea instrucţiuni? Am fost foarte mulţumit de domnişoara Leslie, în anul de cînd este aici. Locul este al ei, atît timp cît vrea să-l păstreze. Nu avem nici un loc vacant, doamnă. Pitcher, contramandează ordinul la agenţie şi nu-mi mai aduce de astea pe aici.

Inima de argint, legănîndu-se şi lovindu-se de mobila din cameră, părăsi indignată biroul. Pitcher prinse momentul să şoptească contabilului că „bătrînul" e pe zi ce trece mai distrat şi mai uituc.

Vîrtejul şi ritmul afacerilor deveni mai rapid, mai impetuos. Pe jos zăceau pachete de acţiuni, în care clienţii lui Maxwell investiseră sume mari. Ordinele de cumpărare şi vînzare veneau şi plecau, iute ca zborul rîndunelelor. Unele din acţiunile sale erau în pericol şi omul lucra ca o maşină perfectă, delicată, puternică — în plină tensiune, cu viteza maximă, precisă, fără ezitare, cu hotărîre, acţionînd iscusit şi prompt ca un ceas. Acţiuni şi rente, împrumuturi şi ipoteci, cauţiuni şi valori — o lume a finanţelor, în care nu era loc pentru natură şi umanitate.

Către ora prînzului zarva se potoli puţin. Maxwell rămase la biroul său, cu braţele pline cu telegrame şi borderouri, un stilou după urechea dreaptă şi părul atîrnînd în şuviţe dezordonate pe frunte. Fereastra era deschisă, deoarece dulcea Primăvară răspîndise puţină căldură printre filele registrelor trezite ale pămîntului.

Şi prin fereastră pătrundea un parfum rătăcitor — poate pierdut — o adiere delicată şi dulce de liliac, care îl opri pentru o clipă pe samsar. Acest parfum aparţinea domnişoarei Leslie; era al ei şi numai al ei. Parfumul îl făcu să-i apară aievea în faţă, aproape palpabil.

Lumea finanţelor se reduse dintr-o dată la o simplă pată. Iar domnişoara Leslie era în camera alăturată, la douăzeci de paşi distanţă.

— Acum o voi face — spuse Maxwell cu jumătate de glas — o voi întreba acum. Mă mir de ce nu am făcut-o de mult!

Năvăli în camera a doua, grăbindu-se să-şi ascundă încurcătura. Se îndreptă spre biroul stenografei.

Ea îl privi zîmbind. O uşoară roşeaţă îi acoperi obrazul, iar ochii îi erau blînzi şi sinceri. Maxwell îşi rezemă cotul pe biroul ei. Mai agita încă hîrtiile cu ambele mîini şi purta stiloul după ureche.

— Domnişoară Leslie, începu el grăbit, nu am decît o clipă de răgaz. Vreau să-ţi spun ceva în această clipă. Vrei să fii soţia mea? Nu am avut timp să-ţi fac curte aşa cum se obişnuieşte, dar te iubesc cu adevărat. Te rog vorbeşte repede — unii indivizi tocmai speculează urcarea acţiunilor „Union Pacific“!

— Ah, despre ce e vorba? exclamă tînăra ridicîndu-se în picioare şi privindu-l cu ochi mari, miraţi.

— Nu înţelegi? spuse Maxwell cu încăpăţînare. Vreau să te căsătoreşti cu mine! Te iubesc domnişoară Leslie. Voiam de mult să ţi-o spun şi am prins o clipă cînd lucrurile se liniştiseră puţin. Acum mă cheamă la telefon. Pitcher, spune-le să aştepte o clipă. Vrei, domnişoară Leslie?

Stenografa acţionă foarte ciudat. Întîi păru copleşită de uimire şi ochii i se umplură de lacrimi, apoi zîmbi cu seninătate şi cuprinse drăgăstoasă gîtul samsarului.

— Ştiu acum, spuse ea blînd. Afacerile astea te-au făcut să uiţi totul. La început m-am speriat. Nu-ţi aminteşti, Harvey? Ne-am căsătorit ieri seară, la ora opt, în bisericuţa de după colţ!

VISUL UNUI CAVALER DE VARĂ

„Cavalerii au murit;
Săbiile au ruginit
Doar cîteva din vraf
Mai zăngănesc într-una
Ca să stîrnească praf"

Dragă cititorule, era vară. Soarele strălucea deasupra orașului cu o nemiloasă cruzime. Ar fi de altfel greu pentru soare să fie crud și să arate milos în același timp. Căldura era... dar dă-le încolo de termometre! — cine se uită la măsurători standard? Era așa de cald încît...

Grădinile restaurant de pe acoperișuri angajaseră așa de mulți chelneri în plus, încît puteai spera să fii servit cu un *gin-fizz*, tot atît de repede ca și ceilalți clienți. Spitalele instalau paturi suplimentare. Căci atunci cînd cățeii lățoși umblă cu limba scoasă și gîfîie mîrîind la muștele care-i pișcă, iar bătrînele doamne îmbrăcate în mătase neagră strigă „un cîine

turbat!", și polițiștii încep să tragă, cineva dintre spectatori va fi rănit.

Omul din Pompton, statul New Jersey, care poartă întotdeauna pardesiu în iulie, se instalase într-un hotel din Broadway și sorbea *scotch* fierbinte, bucurîndu-se de cura lui anuală de asfalt. Filantropii cereau parlamentului să adopte o lege pentru a obliga constructorii să facă mai comode scările de salvare amenajate la blocuri pentru caz de incendiu, astfel, ca familii întregi să moară de căldură dintr-o dată și nu unul cîte unul. Atît de mulți oameni povesteau despre numărul dușurilor pe care le făceau în fiecare zi, încît te întrebai cum s-au descurcat atunci cînd adevăratul chiriaș al apartamentului s-a întors în oraș și le-a mulțumit că au avut atîta grijă de el. Tînărul care comandă la restaurant cu voce tare friptură rece și bere, afirmînd că puii la frigare și vinul de Burgundia sînt într-adevăr un meniu prea greu pentru o astfel de vreme, a roșit cînd ți-a întîlnit privirea, pentru că l-ai auzit toată iarna cerînd, cu ton modest, aceeași carne ascetică. Supa, portofelul, bluzele, actorii și pretextele la meciurile de baseball se subțiaseră. Era într-adevăr vară.

Un om aştepta maşina pe Strada 34, în partea de Sud a oraşului. Era un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu păr cărunt, roşu la faţă, vioi, nervos, îmbrăcat simplu, cu o privire chinuită. Îşi şterse fruntea şi rîse zgomotos, atunci cînd un om gras cu aspect de excursionist se opri şi îi vorbi.

— Nu, domnule, strigă el dispreţuitor şi ironic. Nu-mi trebuie bălţile voastre pline de ţînţari şi munţii voştri — nişte zgîrie-nori fără ascensoare. Cînd vreau să scap de caniculă, ştiu ce să fac. New Yorkul, domnule, e cea mai bună staţiune de vară din toată ţara. Stai la umbră, ţine regim şi nu te depărta prea mult de ventilator. Vorbeşti despre munţii Adirondacks şi Catskill! Afli mai mult confort la Manhattan decît în întreaga ţară. Nu, domnule! Să mă caţăr pe stînci perpendiculare, să fiu trezit la ora patru dimineaţa de milioane de muşte şi să mănînc conserve trimise din oraş special pentru mine! Îţi mulţumesc! Bătrînul New York va mai adăposti cîţiva locatari selecţi şi vara; confortul şi avantajele casei — iată de ce am nevoie.

— Ai nevoie de vacanţă, spuse omul cel gras, privindu-l insistent pe celălalt. Nu ai mai ieşit din oraş de ani de zile. Oricum, mai bine vino cu mine pentru două săptămîni. Păstrăvul din Beaverkill se aruncă acum la orice fel de momeală care seamănă cît de cît cu musca. Harding mi-a scris că a pescuit un păstrăv auriu de trei pfunzi, săptămîna trecută!

— Prostii! strigă celălalt. Du-te, dacă vrei, şi plimbă-te în cizme de cauciuc, ostenindu-te şi încercînd să prinzi peşte. Eu, cînd am poftă de aşa ceva, mă duc într-un restaurant răcoros şi dau comanda. Rîd de voi de cîte ori mă gîndesc că vă înghesuiţi la ţară, unde e cald, crezînd că vă distraţi. Pentru mine, mica fermă perfecţionată a lui Knickerbocker [1], cu potecă mare şi umbroasă la mijloc!

Omul gras oftă şi-şi văzu de drum. Omul care credea că New Yorkul este cea mai bună staţiune de vară din toată ţara luă o maşină şi se duse mormăind la birou. Pe drum, aruncă ziarul şi se uită la peticul de cer ce se zărea printre vîrfurile caselor.

---

[1] Tipul fermierului olandez emigrat în Lumea Nouă, aşa cum îl prezintă scriitorul *Washington Irving*.

— Trei *pfunzi!* murmură el absent. Şi Harding nu este un mincinos. Cred că, dacă aş putea... dar este imposibil — mai au nevoie de încă o lună de vacanţă — cel puţin de o lună.

La birou, avocatul plăcerilor urbane de vară, se aruncă cu capul înainte în bazinul de înnot al afacerilor. Adkins, funcţionarul său, intră şi adăugă un teanc de scrisori, note şi telegrame.

La ora cinci după-amiază, omul ocupat se întinse în fotoliu, îşi lungi picioarele pe masă şi spuse tare:

— Ce fel de momeală o fi folosit Harding?

. . . .

În ziua aceea ea se îmbrăcă toată în alb; şi din această cauză Compton pierdu rămăşagul cu Gaines. Compton pariase că se va îmbrăca în albastru deschis, deoarece ştia că este culoarea lui favorită, iar Compton era fiul unui milionar şi aceasta îndreptăţea bănuiala că pariază numai pe lucruri sigure. Dar ea îşi alesese albul, şi Gaines era cît se poate de mîndru, cu aerul nobil pe care i-l dădeau cei douăzeci şi cinci de ani ai săi.

În micul hotel de vară din munţi era o mulţime de lume veselă în anul acela. În primul rînd, vreo doi-trei studenţi, o pereche de artişti şi un tînăr ofiţer de marină. Se mai aflau apoi, printre tinerele doamne, destule frumuseţi, pentru a-l face pe corespondentul unui ziar monden să le asemuiască pe acestea cu o constelaţie. Însă luna printre stele era Mary Sewell. Fiecare dintre tineri dorea foarte mult să pună lucrurile la cale în aşa fel, încît să fie el cel care să-i poată plăti notele magazinelor de modă, să-i ofere un cămin şi să înlăture pentru totdeauna cuvîntul „Sewell" din numele ei. Cei care nu puteau sta decît o săptămînă sau două, plecau cu gîndul la pistoale şi inimi sîngerînde. Dar Compton rămăsese pe loc — asemenea munţilor înşişi, pentru că îşi putea permite lucrul acesta. Şi nici Gaines nu se clintise, fiindcă era un luptător şi nu se speria de fiii milionarilor... şi pentru că, în sfîrşit, adora natura.

— Ce crezi domnişoară Mary? îi spuse el o dată. Am cunoscut un nătărău la New York care pretindea că-i place vara acolo. Spunea că poate avea acolo mai multă răcoare ca în pădure. Nu-i aşa că e grozav de caraghios? Cred că nici n-aş mai putea respira pe Broadway, după 1 iunie.

— Mama se gîndea să plecăm peste două săptămîni, răspunse domnişoara Mary, încruntîndu-se delicios.

— De fapt, reluă Gaines, sînt multe locuri frumoase vara şi în oraş. Grădinile de pe acoperişuri, ştii, şi... grădinile.

Ce minunat de albastru era lacul în ziua aceea, ziua cînd a avut loc simulacrul de turnir; bărbaţii călăreau pe caii greoi de fermă în luminişul din pădure şi prindeau inele de perdea în vîrful suliţei. Ce distracţie!

Rece şi sec, ca cel mai bun vin, adia vîntul dinspre pădurea umbroasă. Valea, privită prin ceaţa de opal, era ca o închipuire. Aburul alb al unei cascade ascunse se înălţa ca o pată lată de o palmă, peste verdele copacilor, la jumătatea drumului spre trecătoarea din vale. Tinereţea mergea veselă mînă în mînă cu tînăra vară. Nimic de felul acesta pe Broadway.

Sătenii se adunaseră să privească hîrjonelile tinerilor orăşeni. Pădurea răsuna de rîsetele zînelor, naiadelor şi spiriduşilor. Gaines prinsese cele mai multe inele. El avea privilegiul să încoroneze pe regina serbării. Era cavalerul cuceritor — în ceea ce priveşte inelele. Purta o eşarfă albă la braţ. Compton se gătise în haine albastre. Ea îşi arătase preferinţa pentru albastru, dar era îmbrăcată în alb în ziua aceea.

Gaines căuta pe regină — ca să o încoroneze. Îi auzea rîsul vesel ce venea parcă din nouri. Dispăruse de acolo, se căţărase pe stînca Chimney, o mică ridicătură de granit, şi stătea acolo ca o zînă albă printre lauri, la cincizeci de picioare deasupra capetelor lor.

Pe dată el şi Compton acceptară provocarea. Ridicătura putea fi uşor luată cu asalt pe la bază, dar în partea dinainte n-avea decît puţine puncte de sprijin pentru mîini sau picioare. Fiecare îşi alese un drum şi începu să se caţere. O crăpătură, un tufiş, o ieşitură, o ramură — toate însemnau puncte de sprijin care contau în această cursă. Era o nebunie — dar asta însemna tinereţe, veselie, curaj şi altceva despre care domnişoara Clay, romanciera, scrie atît de fermecător.

Gaines se agăţă cu putere de rădăcina unui laur şi se aruncă la picioarele domnişoarei Mary. În mînă ţinea o cunună de trandafiri; şi în timp ce sătenii şi vilegiaturiştii strigau şi aplaudau, el o puse pe fruntea reginei.

— Eşti un cavaler viteaz, spuse domnişoara Mary.

— Dacă aş putea fi pentru totdeauna adevăratul dumneavoastră cavaler, începu Gaines, dar domnişoara Mary surîse mut, căci într-o clipită Compton se căţărase şi el pe vîrful stîncii.

Ce amurg era cînd se întoarseră la hotel! Opalul văii se transformase încet în purpuriu, pădurile întunecate încadrau lacul ca o oglindă, aerul înviorător agita sufletul fiecăruia. Primele stele palide se iviră pe culmile munţilor în timp ce o slabă lumină de...

. . . .

— Iertaţi-mă, domnule Gaines, spuse Adkins...

Omul care credea că New Yorkul e cea mai plăcută staţiune climaterică deschise ochii şi se uită la sticla de pe birou.

— Cred, cred că am dormit, bîigui el.

— Căldura asta e de vină, răspunse Adkins. Este groaznic în oraş, în...

— Prostii! Oraşul bate satul cu 10 la 1 în timpul verii. Nebunii cutreieră pîraiele murdare

şi se ostenesc încercînd să prindă peşte mic cît degetul. După părerea mea e mai bine să stai la oraş, să te bucuri de confort.

— Au sosit chiar acum cîteva scrisori, îl informă Adkins. Credeam că vreţi să vă uitaţi prin ele înainte de a pleca.

Să privim şi noi peste umărul lui şi să citim numai cîteva rînduri:

Dragul, dragul meu soţ: Am primit chiar acum scrisoarea ta în care ne spui să mai stăm o lună... Ritei aproape că i-a trecut tusea... Johnny a devenit sălbatic ca un mic indian... Este foarte bine pentru amîndoi copiii... munceşti din greu şi ştiu că afacerile abia îţi permit să ne ţii atîta aici... cel mai bun om pe care vreodată... pretinzi întotdeauna că îţi place oraşul în timpul verii... pescuitul păstrăvilor care îţi plăcea atîta... şi toate astea pentru a ne şti bine şi fericiţi... Aş veni la tine, dacă nu le-ar prii aşa bine copiilor... Am stat seara trecută pe stînca Chimney, exact în acelaşi loc unde mi-ai pus pe cap cununa de trandafiri... din întreaga lume... cînd ai spus că ai vrea să fii adevăratul meu cavaler... gîndeşte-te, era acum

cincisprezece ani, dragule... ai fost mereu același pentru mine... veșnic, veșnic a ta,

Mary

Omul care spunea că socoate New Yorkul cea mai bună stațiune de vară din țară, intră într-o cafenea, în drum spre casă și bău o bere sub ventilatorul electric.

— Oare ce fel de momeală o fi folosit bătrînul Harding? se întrebă el.

CUADRATURA CERCULUI

Cu riscul de a plictisi tineretul, această istorisire a unor întîmplări născute din sentimente impetuoase trebuie prefațată cu un discurs despre geometrie.

Natura se mișcă în cercuri; arta în linii drepte. Naturalul e rotund, artificialul unghiular. Un om pierdut în zăpadă rătăcește, în ciuda propriei sale voințe, în cercuri perfecte; picioarele orășanului, îndepărtate cum sînt de natură, deprinse cu străzile și pardoselile dreptunghiulare, îl duc întotdeauna departe de sine însuși.

Ochii rotunzi ai copilăriei caracterizează inocența; linia îngustă a cochetăriei dovedește in-

tervenția artificialului. Buzele drepte sînt semnul vicleniei ; în schimb, cine nu a citit lirica cea mai spontană a naturii în buzele rotunjite pentru o candidă sărutare ?

Frumusețea este perfecția naturii ; rotunjimea este atributul ei principal. Priviți luna plină, încîntătoarea minge de aur, cupolele splendidelor temple, tartele cu afine, verighetele, arena circului, soneria chelnerului, paharele băutorilor.

Pe de altă parte, linia dreaptă este semnul deformării naturii. Ne putem oare imagina cingătoarea Venerei transformată în linie dreaptă ?

Cînd începem să ne mișcăm în linie dreaptă, să trecem după colțurile ascuțite ale străzilor, natura noastră începe să se schimbe. Natura, fiind mai docilă decît arta, încearcă să se adapteze legilor exterioare oricît de barbare ar fi. Rezultatul este deseori ciudat ; priviți crizantemele premiate la expoziții, whisky-ul făcut din alcool de lemn, un republican din Missouri, conopida la cuptor și un newyorkez.

Intr-un oraș mare, natura este foarte rapid pervertită. Cauza nu e de ordin moral, ci geometric. Liniile drepte ale străzilor și arhitecturii,

unghiurile drepte ale legilor și obiceiurilor sociale, forma statornică a trotuarelor, regulile aspre, nemiloase, deprimante, inflexibile al întregului fel de a fi și chiar ale distracțiilor și sporturilor constituie o rece și batjocoritoare sfidare a liniei curbe, a naturii.

Marele oraș a rezolvat deci problema cuadraturii cercului. Și putem adăuga că această introducere matematică precede povestirea desfășurării unei dușmănii între două familii din Kentucky, dușmănie importată în acest oraș, care obișnuiește să-și efectueze importul în acord cu unghiurile lui.

Dușmănia a luat naștere în munții Cumberland, între familiile Folwell și Harkness. Prima victimă a vendettei a fost un cîine lup aparținînd lui Bill Harkness. Familia Harkness răzbună această scumpă pierdere, omorîndu-l pe șeful clanului Follwell. Follwellii fură prompți în ripostă. Își unseră carabinele de vînat veverițe și îi dădură posibilitatea lui Bill Harkness să-și urmeze cîinele, în lumea în care se spune că e mai bine decît aici.

Conflictul înflori timp de patruzeci de ani. Cei din familia Harkness au fost omorîți la

plug, prin fereastră, în casă, la lumina lămpii, pe cînd se întorceau de la adunări religioase, în somn, în duel, la băutură sau altfel, singuri sau în familie, prin surprindere sau avertizați. Ramurile arborelui genealogic al celor din neamul Follwell au fost ciuntite în același mod, conform tradițiilor scrise sau acceptate ale ținutului lor.

In cele din urmă, selecționarea aceasta nu lăsă decît cîte un singur membru de fiecare familie. Și atunci, Cal Harkness, judecînd probabil că prelungirea controversei ar da un caracter prea categoric personal vendettei, dispăru subit din munții Cumberland fugind de mîna răzbunătoare a lui Sam, ultimul din neamul Follwell.

După un an, Sam Folwell auzi că nesuprimatul său dușman ereditar se află la New York. Sam răsturnă în curtea fermei ceaunul mare de fier, zgîrie funinginea de pe el, o amestecă cu slănină și-și lustrui ghetele cu această compoziție. Își puse hainele negre cumpărate de gata la prăvălie, o cămașă albă cu guler și-și pregăti geamantanul. Se gîndi o clipă să-și ia carabina de vînat veverițe, dar o puse oftînd la loc. Oricît de moral și de plauzibil ar fi obiceiul în

Cumberland, poate că New Yorkul nu va fi sensibil la spectacolul unui om vînînd veverițe de-a lungul zgîrie-norilor din Broadway. Cea mai indicată armă pentru aventurile și răzbunările metropolitane i se păru un revolver Colt, vechi și de încredere, descoperit în fundul unui sertar. Sam îl puse în geamantan împreună cu un cuțit de vînătoare în teacă de piele. Incălecînd pe catîr și pornind spre gara din vale, ultimul Follwel se întoarse în șa și mîngîie cu privirea o mică grămadă de bușteni din lemn de brad, ce se deslușeau în mijlocul cedrilor la umbra cărora dormeau somnul de veci toți cei din neamul Follwell pe care avea să-l răzbune.

Sam Folwell ajunse noaptea la New York. Mișcîndu-se și trăind încă în cercul liber al naturii, nu văzu pe dată unghiurile îngrozitoare, nemiloase, neastîmpărate, fioroase, ale marelui oraș, pîndind din întuneric, gata să se strîngă în jurul rotunjimii armonioase a sufletului și minții sale, pentru a le modela după tiparul milioanelor sale de victime.

O trăsură îl scoase din vîrtej, așa cum Sam culesese adeseori o nucă dintr-o grămadă de frunze moarte agitate de vînt, și îl duse spre un

hotel pe măsura ghetelor şi a geamantanului său.

A doua zi dimineaţă, ultimul Follwell ieşi în oraşul care ascundea pe ultimul Harkness. Revolverul ascuns sub haină era prins cu o curelușă îngustă de piele ; cuţitul de vînătoare îi atîrna între omoplaţi, cu plăselele la doi centimetri mai jos de gulerul hainei. Ştia doar atît : Cal Harkness circulă cu un fel de vagon mare cu cai, undeva prin oraş şi el, Sam Follwell, a venit să-l ucidă. Cum călcă pe trotuar, sîngele îi împăiănjeni vederea şi ura vendettei îi cuprinse inima. Zgomotul străzilor centrale îl atrase într-acolo. Mai că se aştepta să întîlnească, venind de-a lungul străzii, pe Cal Harkness cu mînecile suflecate, cu un bici şi o găleată în mînă, aşa cum îl cunoscuse odinioară la Frankfort sau Laurel City. Dar trecu o oră şi Cal nu apăru. Poate stătea undeva la pîndă, după o uşă sau după o fereastră, gata să-l ucidă. Cîtva timp, Sam se uită cu atenţie la toate uşile şi ferestrele.

Spre prînz, oraşul, plictisit să se mai joace cu el de-a pisica şi şoarecele, începu deodată să-l strîngă în liniile sale rigide.

Sam Follwell se găsea la încrucişarea a două mari artere perpendiculare. Se uită în toate părţile şi văzu această lume, deviată din orbita ei şi redusă, datorită nivelei cu aer şi ruletei inginereşti, la un plan ascuţit şi colţuros. In cadrul acesta viaţa se scurgea în linii drepte, conform unei nesfîrşite rutine. Rădăcina vieţii era rădăcina cubică ; suprafaţa existenţei era suprafaţa pătrată. Mulţimea se scurgea în şiruri drepte ; vacarmul oribil îl năuci.

Sam se sprijini de colţul ascuţit al unei case de piatră. Prin faţa lui treceau mii de alte feţe, dar nici una nu se uita la el. Deodată îl cuprinse nebuneasca teamă că a murit şi e o fantomă şi că ceilalţi nu-l pot vedea. Apoi oraşul îl strivi cu sentimentul singurătăţii lui.

Un om gras ieşi din mulţime şi se opri la cîţiva paşi să aştepte tramvaiul. Sam se apropie de el şi îi strigă în ureche ca să acopere zgomotul :

— Porcii Rankinilor cîntăreau cu un chintal mai mult decît ai noştri ; dar ghinda din vecinătatea lor este mai bună...

Fără a se arăta mirat, omul cel gras se îndepărtă şi-şi cumpără castane coapte pentru a se linişti.

Sam simţi o poftă irezistibilă să bea un strop de apă limpede de izvor. De cealaltă parte a străzii oameni intrau şi ieşeau prin nişte uşi batante. Scurte licăriri ale unui bar cu strălucitoare podoabe metalice răzbăteau pînă la el. Răzbunătorul traversă strada şi vru să intre. Dar arta eliminase din nou forma rotundă bine cunoscută. Mîna lui Sam căuta zadarnic clanţa; ea lunecă zadarnic pe o placă dreptunghiulară de aramă şi de stejar lustruit, pe care degetele lui n-ar fi găsit nimic să apuce, nici măcar gămălia unui ac.

Umilit, ruşinat şi descurajat, Sam se depărtă de uşa aceasta nefolositoare şi se aşeză pe un prag. Un baston de cauciuc îi mîngîiă coastele:

— Cară-te în altă parte, strigă poliţistul. Trîndăveşti cam de mult pe aici.

La colţul străzii un fluierat strident aproape îi sparse timpanul. Sări în lături şi văzu un ticălos negru la faţă care îl privea chiorîş, cocoţat îndărătul unui morman de alune americane încărcate pe o sobiţă. Traversă strada. O maşinărie imensă, alergînd fără catîri, mugind ca un taur şi lăsînd în urmă-i un miros groaznic de lampă care fumegă, trecu fluierînd, atingîndu-i

genunchiul. În acelaşi timp un birjar îl şfichiui cu biciul, explicîndu-i că vorbele drăguţe au fost inventate pentru alte împrejurări. Un şofer claxonă sălbatec şi, pentru prima oară în viaţa sa, se declară de acord cu birjarul. O doamnă grasă, cu bluză de mătase, îi împinse spatele cu cotul şi un mic vînzător de ziare îi azvîrli în faţă coji de banane, spunînd gînditor:

— Nu-mi place să fac asta — dar dacă mă vede cineva că îl las să treacă fără să-i fac nimic?

Cal Harkness, la sfîrşitul zilei de muncă, după ce băgase omnibusul în depou, dădea colţul unei clădiri, construită după modelul unei lame de ras.

În mulţimea care forfotea, ochiul său zări nu departe pe sîngerosul şi neîmpăcatul duşman, supravieţuitor al rudelor şi prietenilor săi.

Cal se opri şi ezită o clipă. Era neînarmat şi luat prin surprindere. Dar ochii ageri de om de la munte ai lui Sam Follwell îl şi zăriseră.

O bruscă săritură, un iureş prin şuvoiul trecătorilor şi se auzi vocea lui Sam, strigînd:

— Alo, Cal! Ce bine îmi pare că te văd!

Şi la răscrucea dintre Broadway, Fifth Avenue şi Twenty-third Street,[1] cei doi duşmani din Cumberland îşi strînseră călduros mîinile.

[1] Cu rare excepţii, străzile la New York sînt marcate cu numere, în locul tradiţionalelor nume geografice, istorice etc.

POVESTE NETERMINATĂ

Nu mai oftăm şi nu ne mai turnăm cenuşe în cap cînd ni se vorbeşte despre flăcările iadului. Căci, chiar predicatorii au început să ne spună că dumnezeu e radiu, sau eter sau vreun compus ştiinţific, şi cel mai rău lucru la care noi păcătoşii ne putem aştepta este o reacţie chimică. Aceasta este o ipoteză destul de plăcută; totuşi mai dăinuie ceva din vechea teorie a dreptei credinţe.

Numai despre două subiecte se mai poate discuta lăsînd frîu liber imaginaţiei şi fără posibilitate de a fi contrazis: despre vise şi despre ce aţi auzit că spunea un papagal. Atît Morfeu cît şi pasărea sînt martori incompetenţi; şi ascul-

tătorul vostru nu îndrăzneşte să vă contrazică.

De aceea îmbinarea unor întîmplări închipuite va furniza tema mea — aleasă, cu scuze şi regrete, în loc de domeniul mai limitat al flecărelilor unei frumoase domnişoare.

Am avut un vis atît de îndepărtat de concepţia biblică modernă, încît ţinea de străvechea, respectabila şi dureroasa teorie a judecăţii de apoi.

Arhanghelul Gavril sunase din goarnă şi acei care nu putuseră să răspundă imediat apelului îşi aşteptau rîndul la judecată. Am remarcat într-o parte un grup de acţionari de profesie, cu fracuri şi gulere de ceremonie; dar se produsese probabil o încurcătură în ceea ce priveşte titlurile lor de proprietate; şi se pare că nimeni dintre noi nu era scutit de acest bucluc.

Un sticlete zburător — un poliţist înger — se repezi la mine şi mă apucă de aripa stîngă:

— Aparţii acestui grup? mă întrebă poliţistul arătîndu-mi un grup de indivizi eleganţi, graşi, cu înfăţişare deosebit de înfloritoare.

— Cine sînt ăştia? răspunsei eu cu o întrebare.

— Păi ăştia sînt...

Dar introducerea asta a răpit destul din spaţiul pe care trebuie să-l ocupe povestirea mea.

Dulcie lucra într-un magazin universal. Ea vindea galoane de Hamburg, pacheţele de piper, sau automobile, sau alte nimicuri din acelea care se găsesc în marile magazine. Pentru toată munca ei, Dulcie primea doar şase dolari pe săptămînă. Restul îi era creditat ei şi debitat în contul altuia, în registrul ţinut de D... — ah, de Energia Supremă, cum spunea prea sfinţia voastră — bine, atunci în Registrul Energiei Supreme.

În primul ei an la magazin, Dulcie era plătită cu cinci dolari pe săptămînă. Ar fi instructiv să ştim cum trăia cu suma asta. Nu are importanţă? Foarte bine; probabil că vă interesează numai sumele mai mari. Şase dolari e o sumă mai mare. Vă voi spune cum trăia cu şase dolari pe săptămînă.

Într-o după-masă la ora şase, în timp ce Dulcie îşi băga un ac în pălărie, evitînd cu o optime de centimetru *medulla oblongata*, îi spuse tinerei Sadie, colega ei:

— Ascultă Sadie, astă-seară iau masa cu Piggy.

— Nu mai spune! exclamă Sadie cu admirație. Ai un noroc! Piggy e teribil de drăguț; și duce fetele întotdeauna în localuri drăguțe. Într-o seară a luat-o pe Blanche la Hoffman-House, unde e muzică drăguță și vezi multă lume drăguță. Ai să te distrezi drăguț, Dulcie.

Dulcie se grăbi spre casă. Ochii îi străluceau, iar obrajii îi erau colorați de tradafiriul zorilor vieții — a adevăratei vieți pe care avea s-o trăiască. Era vineri; mai avea cincizeci de cenți din salariul pe ultima săptămînă.

Străzile erau pline de valuri de oameni, ca în orele de aglomerație. Luminile Broadway-ului străluceau chemînd fluturii de noapte din întuneric, de la depărtare de mile, de leghe, de sute de leghe, pentru ca să învețe cum să decadă. Bărbați bine îmbrăcați, cu chipuri ca acelea sculptate pe sîmburi de cireșe de către bătrînii lupi de mare adăpostiți în căminele pentru marinari, se întorceau după Dulcie, care trecea grăbită pe lîngă ei, fără să-i bage în seamă. Manhattan, regina nopții, începea să-și deschidă petalele ei palide ca moartea și greu mirositoare.

Dulcie se opri la un magazin cu mărfuri ieftine și cumpără cu cei cincizeci de cenți un guleraș din imitație de dantelă. Acești bani ar fi trebuit să fie cheltuiți altfel — cincisprezece cenți pentru cină, zece cenți pentru micul dejun, zece cenți pentru masa de prînz. O monedă de zece cenți urma să fie adăugată la micile ei economii; și cinci cenți urmau să fie risipiți pe bomboane fondante, care costă atît de mult și țin atît de puțin. Bomboanele erau o extravaganță, dar ce înseamnează viața fără să-ți faci un gust din cînd în cînd.

Dulcie locuia într-o cameră mobilată. Intre o cameră mobilată și o pensiune există următoarea diferență: într-o cameră mobilată, ceilalți locatari nu știu cînd ți-e foame.

Dulcie se urcă în camera ei de la al treilea etaj, dînd spre curte, al unui imobil patinat de vreme din sectorul vestic. Aprinse gazul. Oamenii de știință susțin că diamantul este cel mai dur corp cunoscut. Greșesc. Proprietăresele cunosc un compus pe lîngă care diamantul este moale ca sacîzul. Ele îl întrebuințează la astuparea capetelor aprinzătoarelor de gaz; și în zadar stai pe scaun și sfredelești pînă ți se învinețesc și ți se strivesc degetele. Nici acele de cap nu ajută la nimic.

Dulcie aprinse totuşi gazul. La flacăra lui cît un sfert de luminare să examinăm camera.

O canapea, o comodă, o masă, o toaletă şi un scaun — la acestea se reducea tot mobilierul dat de proprietăreasă. Restul aparţinea lui Dulcie. Pe comodă se aflau comorile ei: un vas de porţelan aurit dăruit de Sadie, un calendar publicat de o fabrică de murături, o carte de tălmăcirea viselor, o farfurioară de sticlă cu puţină pudră de orez şi un buchețel de cireşe artificiale legate cu panglică roşie.

În rama oglinzii vălurite erau prinse fotografiile generalului Kitchener, a lui William Muldoon, a ducesei de Marlborough şi a lui Benvenuto Cellini. Pe unul din pereţi se zărea o placă de gips reprezentînd un necunoscut cu coif roman, atîrnînd lîngă o cromolitografie ce înfăţişa un copil de culoarea lămîii, fugărind un fluture roşu ca para focului. Acestea reprezentau pentru Dulcie ultimul cuvînt în materie de artă — şi părerea ei nu fusese niciodată zdruncinată.

Piggy trebuia să vină la şapte să o ia.

În timp ce ea se găteşte în grabă, să revenim discret la socotelile noastre de mai înainte. Pentru cameră Dulcie plătea doi dolari pe săptămînă. În zilele de lucru, dejunul o costa zece cenţi; îşi făcea cafeaua şi îşi fierbea un ou la lampa de gaz în timp ce se îmbrăca. Duminicile dimineaţa se ospăta regeşte cu cotlete de viţel şi plăcinte cu ananas la restaurantul *„Billy's"*, pentru suma de douăzeci şi cinci de cenţi — dînd şi chelneriţei zece cenţi bacşiş! Ah! extravaganţă, generozitate! Îşi lua prînzul la restaurantul magazinului universal, cu şaizeci de cenţi pe săptămînă; masa de seară era un dolar şi cinci cenţi. Ziarul de seară — arată-mi un newyorkez care nu-şi are ziarul său preferat! — revenea la şase cenţi; şi două reviste duminica — una pentru ecouri mondene şi alta pentru lectură — făceau zece cenţi. Totalul se ridică la patru dolari şi şaptezeci şi şase de cenţi. Şi mai trebuie să-ţi cumperi haine şi...

Renunţ. Aud uneori despre chilipiruri grozave la magazinele de stofe şi despre minuni făcute cu acul şi aţa; dar mă îndoiesc. În zadar ţin tocul în mînă, vrînd să adaug la viaţa Dulciei unele dintre acele bucurii ce aparţin femeii, în virtutea tuturor regulelor nescrise, sfinte, naturale. De două ori fusese la Coney Island şi se

dăduse în căluşei. E plictisitor să-ţi numeri plăcerile cu anii şi nu cu orele.

Descrierea lui Piggy[1] va fi scurtă. Cînd fetele îi dăduseră această poreclă jigniseră nemeritat nobila rasă porcină. În vechiul abecedar cu coperţi albastre, lecţia cuvintelor cu mai multe litere începe cu biografia lui Piggy. Era gras; avea suflet de şobolan, obiceiuri de liliac şi mărinimie de pisică... Purta haine scumpe şi-i recunoştea pe cei lihniţi de foame. Dintr-o singură privire putea să-ţi spună de cît timp cutare vînzătoare n-a mai mîncat pe săturate. Se plimba prin cartierele comerciale şi dădea tîrcoale marilor magazine, gata întotdeauna să ofere o masă celei mai frumoase şi mai înfometate. Cei ce duceau cîinii lor la plimbare, de lanţ, se uitau cu dispreţ la el. E un tip, Piggy ăsta, dar nu pot întîrzia, stăruind prea mult asupra lui. Peniţa mea nu e pentru de-alde el. Nu sînt tîmplar.

La şapte fără zece minute Dulcie era gata. Se privi în oglinda vălurită. Imaginea era satisfăcătoare. Rochia albastru închis cădea fără o încreţitură, pălăria cu pană neagră graţioasă, mănuşile abia purtate — toate reprezentînd renunţări la multe, chiar şi la hrană — îi şedeau nespus de bine.

[1] Purceluşul.

Pentru moment, Dulcie uită tot, afară de faptul că era frumoasă şi că viaţa era pe cale să-şi ridice pentru ea un colţişor din vălul ei misterios, arătîndu-şi minunile. Nimeni nu o invitase pînă astăzi. Acum însă va cunoaşte spectacolul strălucitor al plăcerilor.

Fetele spuneau că Piggy e un „risipitor". Va fi o masă mare, şi muzică, şi femei splendid îmbrăcate la care să te tot uiţi, şi nişte mîncăruri la gîndul cărora le lăsa gura apă fetelor, cînd încercau să le descrie. Fără îndoială că va mai fi invitată.

Ştia ea un taior de buret albastru într-o vitrină. Economisind douăzeci de cenţi pe săptămînă în loc de zece, în... stai să vedem! Vai, dar ar trebui ani! Mai este însă, în Seventh Avenue, un magazin de mîna a doua, unde...

Cineva bătu la uşă şi Dulcie deschise. Era proprietăreasa, cu un zîmbet neruşinat şi adulmecînd mirosul mîncării gătite la gazul furat.

— Este un domn jos, care vă caută, spuse ea. Il cheamă domnul Wiggins.

Sub acest nume era cunoscut Piggy nefericitelor care îl luau în serios.

Dulcie se duse spre comodă să-şi ia batista, dar deodată se opri şi rămase nemişcată, muşcîndu-şi tare buza de jos. Privind în oglindă zări ţara zînelor şi pe sine însăşi, prinţesa din basme, trezită dintr-un somn lung. Uitase pe cineva care o urmărea cu ochi trişti, minunaţi şi severi, singurul care ar fi putut judeca purtările ei. Din fotografia cu ramă aurită de pe comodă, generalul Kitchener o fixa cu ochii săi frumoşi. Drept, înalt şi zvelt, cu o privire tristă, mustrătoare, pe faţa sa frumoasă, melancolică.

Dulcie se întoarse spre proprietăreasă ca o păpuşă automată.

— Spune-i că nu pot merge, spuse ea încet. Spune-i că sînt bolnavă, sau altceva... Spune-i că nu ies.

După ce uşa fu închisă şi încuiată, Dulcie se azvîrli pe pat, turtindu-şi pana neagră, şi plînse zece minute. Generalul Kitchener era singurul ei prieten. Reprezenta pentru Dulcie idealul cavalerului galant. I se părea că citeşte pe chipul său

o durere ascunsă ; mustaţa lui minunată era un vis şi ea se cam temea de privirea lui severă şi duioasă în acelaşi timp. Visa cîteodată că va veni într-o bună zi s-o viziteze şi parcă-i auzea sabia zăngănind pe scară.

Ştia că generalul Kitchener se află departe în Japonia, conducîndu-şi armata împotriva înverşunaţilor turci; şi niciodată nu-şi va părăsi rama sa aurită de dragul ei. Totuşi, astă-seară o singură privire a lui îl învinsese pe Piggy. Astăzi da, dar mîine ?

După ce termină de plîns, Dulcie se sculă, îşi dezbrăcă rochia cea mai bună şi îşi puse vechiul chimonou albastru. Nu avea chef de mîncare. Cîntă două cuplete din *„Sammy"*. Apoi se uită foarte atentă la o mică pată roşie de lîngă nas. După ce termină şi asta, îşi trase un scaun lîngă masa rahitică şi încercă să-şi ghicească norocul cu o pereche de cărţi vechi.

— Ce neruşinat ! spuse ea tare. Să îndrăznească să mă invite aşa — şi niciodată nu i-am aruncat măcar o privire !

La ora nouă Dulcie scoase o cutie de biscuiţi şi un borcan mic cu marmeladă de smeură şi se ospătă. Ii oferi puţină marmeladă pe un biscuit

şi generalului Kitchener, dar acesta, jignit, o privi ca un sfinx pe un fluture — dacă există cumva fluturi în deşert.

— Nu mînca, dacă nu vrei, spuse Dulcie. Dar nu-ţi mai da atîtea aere şi nu mă mai măsura aşa cu ochii dumitale. Mă îndoiesc că te-ai mai arăta atît de superior şi de înţelept, dacă ar trebui să trăieşti cu şase dolari pe săptămînă.

Nu era semn bun ca Dulcie să fie aşa de aspră cu generalul Kitchener. Apoi întoarse brusc portretul lui Benvenuto Cellini cu faţa în jos. Dar nu trebuie să o condamnăm pentru acest lucru, deoarece ea crezuse întotdeauna că e Henric al VIII-lea, pe care nu-l aprecia în mod deosebit.

La nouă şi jumătate Dulcie aruncă o ultimă privire tablourilor de peste comodă, stinse lumina şi se băgă în pat. E groaznic să adormi aşa, neputînd spune noapte bună decît generalului Kitchener, lui William Muldoon, ducesei de Marlborough şi lui Benvenuto Cellini.

De fapt, această poveste nu se sfîrşeşte aici. Restul vine mai tîrziu — cînd Piggy o va invita din nou pe Dulcie să cineze cu el, şi ea se va simţi mai singură ca de obicei, şi generalul Kitchener va privi întîmplător în altă parte; atunci...

...Cum spuneam la început, visam că stau lîngă o mulţime de îngeri cu înfăţişare înfloritoare şi un poliţist mă apucă de aripă şi mă întreabă dacă sînt cu ei.

— Cine sînt ăştia ? am întrebat.

— Sînt cei care angajau fete tinere şi le puneau să muncească cu cinci-şase dolari pe săptămînă, îmi răspunse el. Faci parte din această categorie ?

— Nu, ferească Dumnezeu, drept cine mă iei ? am răspuns. Sînt numai un biet individ care a dat foc unui orfelinat şi a omorît un orb pentru a-i lua mărunţişul.

PENDULA

— Strada 81, coborîrea, vă rog! strigă ciobanul în haine albastre.

O turmă de cetăţeni se înghesui la coborîre şi o altă turmă se căţără sus. Din-ding! Vagoanele de vite ale societăţii *„Manhattan Elevated“* se îndepărtară uruind şi John Perkins coborî scara staţiei o dată cu turma descărcată.

John se îndrepta agale spre locuinţa sa. Agale deoarece în dicţionarul vieţii sale de toate zilele nu exista cuvîntul „poate“. Pe un bărbat însurat de doi ani şi locuind într-un apartament, nu-l aşteaptă nici o surpriză. Mergînd, John Perkins îşi prorocea cu cinism, posomorît şi umi-

lit, concluziile trase mai de mult asupra monotoniei zilnice.

Katy îl va primi la uşă cu un sărut mirosind a cremă de faţă şi caramele. El îşi va scoate haina, se va aşeza pe canapeaua tare ca asfaltul şi va citi în ziarul de seară despre ruşii şi japonezii măcelăriţi de ucigaşul linotip. La cină vor avea friptură la tavă, o salată preparată cu un sos garantat să nu crape sau să nu vatăme pielea de pantofi, compot de revent şi nelipsitul borcan cu marmeladă de căpşuni, roşind de eticheta care-i certifică puritatea chimică. După masă, Katy îi va arăta peticul cel nou pe care omul ce aducea gheaţă i l-a tăiat la repezeală de la capetele hăţurilor, pentru plapoma ei pestriţă, făcută din petice colorate [1].

La 7,30 vor aşterne ziarele pe mobile pentru a culege bucăţelele de tencuială care cad atunci cînd domnul cel gras din apartamentul de deasupra face exerciţii de gimnastică. Exact la ora 8, Hickey şi Mooney, de la trupa de vodevil (fără angajament) din apartamentul situat de partea

[1] Obicei american. Şi astăzi, multe femei tinere adună de la prieteni şi cunoscuţi petice de diferite culori, în acest scop.

cealaltă a coridorului, vor ceda paşnicei influențe a *delirium*-ului *tremens* şi vor începe să răstoarne scaunele, cu iluzia că *Hammerstein*[1] îi urmăreşte oferindu-le un contract de cinci sute de dolari pe săptămînă. Apoi, domnul de la fereastra aflată în dreptul curții de lumină îşi va scoate flautul; gazul se va scurge iar în timpul nopții, strecurîndu-se pe furiş ca să zburde la drumul mare; măsuța de servit va luneca singură de pe căruciorul ei; doamna cu pantofii de culoarea paiului şi cîinele *sky-terrier* va coborî scările şi va lipi pe sonerie şi cutia de scrisori cartea de vizită cu ultimul ei nume patronimic; şi rutina de seară a apartamentelor din Frogmore[2] se va desfăşura normal.

John Perkins ştia că se vor întîmpla toate acestea. Şi mai ştia că la 8, 15 va prinde curaj, îşi va lua pălăria, iar soția sa va ține, cu ton de harță, următoarea cuvîntare:

— Aş vrea să ştiu unde te duci, John Perkins?

— M-am gîndit să mă reped pînă la McCloskey — va răspunde el — să joc o partidă, două, de biliard cu băieții.

[1] Celebru impresar american.
[2] Cartier de locuințe ieftine.

Pînă acum aşa fusese obiceiul lui John Perkins. La zece sau unsprezece se va întoarce acasă. Cîteodată Katy dormea; alteori îl aştepta, gata să topească în creuzetul mîniei încă puțin din pojghița de aur a lanțurilor matrimoniale de oțel. Pentru toate acestea, Cupidon va răspunde de bună seamă atunci cînd va sta față în față la judecată cu victimele apartamentelor din Frogmore.

În seara aceasta, de cum deschise uşa, John Perkins, dădu ochii cu o nemaipomenită răsturnare a lucrurilor obişnuite. Katy nu era acolo, nu-l întîmpinase cu sărutul ei drăgăstos, dulceag. Cele trei camere erau într-o dezordine rău prevestitoare. Peste tot zăceau de-a valma lucrurile ei. Pantofii în mijlocul camerei, fierul de frizat, acele de păr, capoatele, cutia de pudră erau îngrămădite toate pe scaune şi scrin — şi acesta nu semăna cu felul de a fi al lui Katy.

Cu inima sfîşiată, John zări pieptenul cu un smoc din părul ei castaniu, ondulat, între dinți. Trebuie să fi fost probabil neobişnuit de grăbită

și tulburată, căci de obicei strîngea cu grijă aceste fire de păr în micul vas albastru de pe sobă, pentru a putea să le transforme într-o bună zi în mult rîvnita „meșă“, folosită la coafurile femenine.

O hîrtie împăturită era agățată vizibil de robinetul de gaz. John o luă grăbit. Era un bilet de la soția lui, care-i scria :

Dragă John,

Chiar acum am primit o telegramă care mă anunță că mama este foarte bolnavă. Mă duc să iau trenul de 4,30. Fratele meu, Sam, mă va aștepta acolo la gară. În răcitor găsești berbec rece. Sper că nu este din nou angina ei. Plătește lăptarului 50 cenți. Și în primăvara trecută a avut o criză. Nu uita să scrii societății despre gazometru ; ciorapii tăi cei buni sînt în sertarul de sus. Îți voi scrie mîine.

În grabă,
Katy

Niciodată în timpul celor doi ani de căsătorie nu fusese despărțit de Katy — nici măcar o singură noapte. John citi și reciti biletul, complet

zăpăcit. Această spărtură în rutina permanentă îl cam aiurise.

Acolo, pe speteaza scaunului atîrna, emoționant de gol și fără formă, capotul roșu cu picățele negre pe care Katy îl purta întotdeauna cînd servea masa. Rochiile ei de fiecare zi fuseseră azvîrlite în grabă, la întîmplare. O pungulița de hîrtie cu caramelele ei preferate era încă nedesfăcută. Pe jos, zăcea întins un ziar din care fusese decupată o fîșie dreptunghiulară cu mersul trenurilor. Totul în cameră vorbea despre o pierdere, despre un parfum risipit, despre un suflet și o viață plecate. John Perkins stătea printre rămășițele moarte cu o ciudată senzație de dezolare în suflet.

Începu să facă ordine prin camere, cum se pricepu. Cînd atinse hainele ei, un fior, ceva asemănător cu groaza, îl străbătu. Nu se gîndise niciodată cum ar arăta viața fără Katy. Intrase așa de mult în viața lui, încît devenise ca aerul pe care-l respiri — necesar deși abia observat. Acum, fără să-l prevină, plecase, dispăruse, ca și cum nu ar fi existat niciodată. Desigur numai pentru cîteva zile, sau cel mult o săptămînă sau două, dar lui i se părea că moar-

tea însăşi îşi îndreptase degetul spre căminul lui sigur, în care nu se întîmpla nimic.

John scoase friptura de berbec din răcitor, pregăti cafeaua şi se aşeză singur la masă, faţă în faţă cu certificatul neruşinat de puritate al marmeladei de căpşuni. Îi apărură acum luminoase, printre binefacerile dispărute, fantomele fripturilor la tavă şi ale salatei cu sos care aducea a unsoare de piele. Casa lui era despuiată. O soacră bolnavă de anghină de piept doborîse toţi zeii căminului său. După masa singuratică, John se aşeză la fereastra de la stradă.

Nici nu-i venea să fumeze. Afară, oraşul îl chema să se alăture dansului lui vesel şi plăcut. Noaptea era a lui. Putea să plece neîntrebat şi să zdrăngăne coardele bucuriei, la fel de liber ca oricare burlac vesel. Putea chefui, hoinări şi putea să-şi facă de cap pînă în zori dacă voia; şi nici o Katy furioasă n-avea să-l aştepte, întinzîndu-i cupa cu drojdia bucuriei lui. Putea juca biliard la McCloskey cu prietenii lui gălăgioşi, pînă ce aurora ar fi stins becurile electrice. Lanţurile nupţiale care îi zăgăzuiseră elanurile întotdeauna, cînd apartamentele din

Frogmore îl dezgustau, se desfăcuseră. Katy plecase.

John Perkins nu era obişnuit să-şi analizeze emoţiile. Dar cum stătea în camera de patru pe cinci părăsită de Katy, îşi dădu seama cu siguranţă de motivul dominant al durerii sale. Ştia acum că soţia era necesară fericirii lui. Sentimentele ce le nutrea pentru ea, alungate în inconştient de plictisitoarea desfăşurare a vieţii casnice, reînviaseră mai puternice în lipsa ei. Nu ni s-a vîrît oare în cap, prin proverbe, predici şi fabule — sau alte formulări nu mai puţin înflorite şi adevărate — că nu preţuim muzica decît atunci cînd pasărea cîntătoare a zburat?

„M-am purtat ca un mizerabil cu biata Katy, se gîndea John Perkins. În loc să stau acasă cu ea, plecam în fiecare seară să joc biliard cu băieţii. Sărmana fată — singură aici, fără nici o distracţie, şi eu să mă port astfel! John Perkins, eşti un individ de cea mai rea speţă! O să îndrept eu lucrurile pentru micuţa fată. Voi ieşi cu ea, o voi distra. Şi voi rupe cu banda de la McCloskey, chiar din clipa asta".

Da, afară vuia oraşul, chemîndu-l pe John Perkins să danseze în ritmul zeului veseliei. Şi

la McCloskey, băieţii loveau leneş bilele în bluza biliardului, în aşteptarea jocului de fiecare seară. Dar cea mai bună partidă şi cel mai ispititor tac de biliard nu ar fi putut cîştiga sufletul plin de remuşcare al lui John Perkins, părăsitul. Lucrul care îi aparţinuse, păstrat fără grijă şi, pe jumătate dispreţuit, îi fusese răpit şi acum îl dorea. Perkins, pradă remuşcărilor, nu putea fi decît descendentul direct al unui anumit bărbat, pe nume Adam, pe care îngerii îl izgoniseră din livada cerească.

În dreapta lui John Perkins era un scaun, pe speteaza căruia atîrna bluza albastră a Katyei. Păstra încă ceva din conturul ei. În dreptul cotului avea încreţituri fine lăsate de mişcările mîinilor ei care munciseră pentru confortul şi plăcerea lui şi emana un parfum delicat, dar persistent de albăstrele. John o luă şi privi îndelung, mişcat, mătasea fără glas. Katy nu fusese niciodată fără glas. Lacrimi — da, lacrimi — străluciră în ochii lui John Perkins. Cînd se va întoarce ea, lucrurile se vor schimba. Şi el va căută să-şi ia revanşa pentru tot timpul cît a neglijat-o. Ce era viaţa fără ea ?

Uşa se deschise. Katy păşi în cameră, ducînd în mînă o mică valiză. John o privi prosteşte.

— Sînt bucuroasă că m-am întors, spuse Katy. Mama nu era chiar aşa de bolnavă. Sam mă aştepta la gară şi mi-a spus că a avut o mică criză, dar că s-a făcut bine imediat, după ce mi-a telegrafiat. Aşa încît m-am înapoiat cu trenul următor. Am o poftă grozavă de o ceaşcă de cafea.

Nimeni nu auzi clinchetul şi uruitul roţilor dinţate, atunci cînd apartamentul de la etajul al treilea îşi porni maşinăria înapoi spre Ordinea Lucrurilor. O curea alunecă, un resort se puse în mişcare, angrenajul fu ajustat şi roţile se învîrtiră iar în vechea lor orbită.

John Perkins privi ceasul. Era 8,15. Îşi luă pălăria şi se îndreptă spre uşă.

— Aş vrea să ştiu unde te duci, John Perkins, întrebă Katy, cu un ton de harţă.

— M-am gîndit să mă reped pînă la McCloskey, răspunse John, să joc o partidă, două, de biliard cu băieţii.

CAMERE MOBILATE

În partea cea mai îndepărtată din vestul New York-ului, în vechile case de cărămidă, locuieşte o populaţie neastîmpărată, vagabondă, trecătoare ca timpul.

Neavînd locuinţe stabile, ea trăieşte în sute de locuinţe. Se mută din cameră mobilată în cameră mobilată, la fel de nomadă în privinţa locuinţelor, pe cît de schimbătoare sufleteşte. Toţi fredonează pe aria unui tango romanţa unui interior plăcut şi îşi mută avutul într-o cutie de pălării.

Iată de ce casele acestui cartier, care au avut mii de chiriaşi, ar avea de povestit mii de întîmplări, cele mai multe, fără îndoială, de o extremă banalitate. Ar fi însă ciudat ca, din timp în timp, să nu se strecoare vreo stafie pe urmele acestor musafiri rătăcitori.

Într-o seară, după ce se întunecase, un tînăr dădea tîrcoale acestor case roşii dărăpănate, sunînd la diferite uşi. La a douăsprezecea casă îşi lăsă anemicul bagaj de mînă în prag şi îşi şterse praful de pe pălărie şi frunte. Soneria sună slab şi pierdut în nişte adîncuri depărtate şi înşelătoare.

În uşa acestei a douăsprezecea case la care sunase apăru proprietăreasa, care îl făcu să se gîndească la un vierme periculos şi lacom, ce şi-a mîncat nuca pînă la coajă şi acum caută să umple golul cu locatari comestibili.

Tînărul întrebă dacă are vreo cameră de închiriat.

— Intraţi, spuse proprietăreasa cu o voce care părea că iese dintr-un gîtlej căptuşit cu blană. De o săptămînă e liberă camera din fund, de la etajul III. Vreţi s-o vedeţi ?

Tînărul o urmă pe scări. O lumină slabă, izvorînd dintr-o sursă neprecisă, alina umbrele coridoarelor. Urcară fără zgomot scara pe un covor pe care l-ar fi renegat pînă şi războiul care l-a

ţesut; părea că devenise vegetal, că a degenerat în acest aer rînced, neînsorit, preschimbîndu-se într-un lichen zemos sau un fel de muşchi ce creştea ca nişte petice pe scară şi se lipea de picioare ca o substanţă organică. La fiecare întortochiere a scării se aflau nişe goale în perete. Poate că adăpostiseră cîndva plante care pieriseră în aerul acela greu şi infect. Poate că au fost statui de sfinţi, dar nu este greu să ne închipuim că duhurile necurate şi dracii i-au tîrît în întuneric, jos în hăurile nelegiuite ale vreunui mormînt mobilat din iad.

— Asta-i camera, şopti proprietăreasa din gîtlejul ei îmblănit. E o cameră drăguţă. N-a fost liberă prea des. Vara trecută a locuit oameni bine aici — nici un necaz cu ei, a plătit înainte, la zi. Apa este la capătul sălii. Sprowls şi Mooney a stat aici trei luni. Ea juca într-un vodevil. Domnişoara Bretta Sprowls — trebuie să fi auzit de ea? — ăsta era numele ei de artistă; chiar acolo deasupra comodei atîrna certificatul de căsătorie înrămat. Gazul este aici, şi, vezi, este multe dulapuri. Camera asta place tuturor. Nu rămîne niciodată mult timp neocupată.

— Locuiesc mulţi artişti aici? întrebă tînărul.

— Vine şi pleacă. O bună parte din chiriaşii mei are legături cu teatrele. Da, domnule, e un cartier teatral. Dar artiştii nu stau nicăieri multă vreme. Ce-i drept, eu primesc ce mi se cuvine, dar ei vine şi pleacă.

Tînărul închirie camera plătind pe o săptămînă înainte. Spuse că este obosit şi că se va instala imediat. Numără banii. Camera fusese pregătită, îl asigură ea, pînă şi cu prosoape şi apă.

Cînd proprietăreasa vru să plece, el puse, pentru a mia oară, întrebarea care-i stătea pe limbă.

— E vorba de o fată tînără — domnişoara Vashner — domnişoara Eloise Vashner — nu vă amintiţi de ea, printre chiriaşii dumneavoastră? Mai mult ca sigur că e cîntăreaţă la teatru. O fată drăguţă, de statură potrivită şi zveltă, cu păr roşcat-auriu şi o aluniţă neagră lîngă sprînceana stîngă.

— Eu, nu-mi amintesc numele. Artiştii ăştia îşi schimbă numele la fel de des ca şi camerele. Vine şi pleacă. Nu, nu-mi amintesc de asta.

Nu. Mereu nu. După cinci luni de căutare neîntreruptă, primea iar inevitabilul răspuns ne-

gativ. Atîta timp pierdut zilnic, informîndu-se la administratori, agenți, școli de teatru și coriști; noaptea se strecura printre spectatorii tuturor teatrelor, de la spectacolele cu actori străluciți, pînă la music-halluri atît de decăzute, încît îi era groază că ar putea să găsească acolo ceea ce spera cel mai mult. O iubea atît de mult, încît colindase pretutindeni, încercînd s-o găsească. Era sigur că, de cînd a dispărut, se ascundea undeva în acest oraș mare, prins într-o cingătoare de ape și în care totul era ca un nisip mișcător monstruos de lacom, cu grăunții în continuă mișcare, fără nici o bază — cei astăzi pe culme, pierind mîine îngropați în noroi și mocirlă.

Camera mobilată își primi ultimul ei oaspete cu o privire pseudo-ospitalieră, cu un bun venit bolnăvicios, năuc și indiferent ca surîsul căutat al unei femei de moravuri ușoare. Falsul confort provenea de la reflexele mobilei prăpădite, de la tapițeria de brocart roasă a unei canapele și a celor două scaune, de la oglinda îngustă și ieftină atîrnată între cele două ferestre, de la una sau două rame aurite și de la patul de bronz din colț.

Musafirul se sprijini de un scaun și rămase inert, în timp ce camera, încerca să-i povestească despre diverșii ei chiriași în graiul confuz al unui apartament din turnul Babel.

Un covoraș multicolor zăcea pe jos ca o insuliță tropicală, dreptunghiulară, cu flori strălucitoare, înconjurată de talazurile unei mări de rogojină murdară. Pe tapetul vesel al peretului atîrnau aceleași tablouri care îl urmăresc pe cel fără cămin din casă în casă: „Îndrăgostiții", „Hughenoții", „Prima ceartă", „Masă de nuntă", „Psyche la fîntînă". Conturul cast și sever al poliței căminului se ascundea rușinos în dosul unei draperii fără gust, trasă necuviincios, pieziș, ca cingătorile unui balet de amazoane. Deasupra ei se înșirau unul sau două vase ieftine, fotografii de artiste, o sticlă de doctorie, cîteva cărți de joc desperecheate, epavele triste aruncate la o parte de naufragiații camerei atunci cînd o corabie mai norocoasă i-a transportat spre un alt port.

Una cîte una, așa cum semnele unei criptograme devin explicite, micile urme lăsate de procesiunea locatarilor camerei mobilate căpătară semnificație. În fața comodei, covorașul era ros,

dovedind că multe femei drăguțe trecuseră pe acolo. Mărunțele amprete digitale de pe perete vorbeau despre minusculii prizonieri care își căutau drum spre soare și aer. O pată, lăbărțată ca umbra unei bombe explodate, arăta unde s-a spart un pahar sau o sticlă, stropind peretele cu conținutul lor. Pe oglindă fusese zgîriat cu un diamant numele „Marie", cu litere șovăielnice. Părea că șirul locatarilor camerei mobilate se transformase în furii — poate scoși din fire de răceala podoabelor ei — dezlănțuindu-și pasiunile asupra sa. Mobila era zgîriată și lovită; canapeaua, cu arcurile ieșite părea un monstru oribil, ucis în timpul unei convulsii grotești. O răscoală mai violentă despicase o bucată mare din marmura căminului. Fiecare scîndură a podelei își avea argoul ei special și țipa ca într-o agonie separată, individuală. Părea de necrezut că toate aceste fărădelegi și stricăciuni să fi fost cauzate camerei de către acei care o numiseră, cîtva timp, căminul lor; dar poate că instinctul înșelat al căminului supraviețuia totuși orbește, și furia nestăpînită față de falșii zei ai casei le dezlănțuise ura. Chiar un bordei, dacă este al nostru, îl putem mătura, împodobi și iubi.

Aceste gînduri treceau prin mintea tînărului locatar așezat pe scaun, în timp ce în cameră pluteau sunete și mirosuri specifice camerelor mobilate. Auzea dintr-o cameră un rîs strident, desfrînat, nepăsător; din altele monologul unei dojeni, zgomotul unor zaruri, un cîntec de leagăn sau un plînset monoton; deasupra lui un banjou răsuna cu foc. Ușile se trînteau undeva; metroul aerian mugea intermitent; pe un gard dosnic o pisică mieuna jalnic. Și el desluși apoi și mirosul casei — mai curînd un gust igrasios decît miros — o emanație rece, acră, ca din pivnițe subterane ce se amesteca cu duhoarea înecăcioasă a linoleumului și a lemnului mucegăit și ros de carii.

Apoi, deodată, cum ședea așa, camera se umplu de un parfum suav de rezedă. Veni ca o adiere de vînt, cu atîta siguranță, mireasmă și tărie încît părea aproape un musafir viu. Și omul strigă tare: „Ce e, draga mea ?" ca și cum ar fi fost chemat și sări în picioare, întorcîndu-se. Mireasma puternică se agăță de el și îl învălui. Întinse brațele după ea, copleșit de o clocotitoare învălmășeală a simțurilor. Atît de puternică putea fi oare chemarea unei miresme ? Sau fusese înso-

ţită şi de un sunet? Dar nu chemarea sunetului îl învăluise atît de mîngîietoare.

„Ea a fost în această cameră!" strigă el şi sări să caute un semn. Ştia că ar recunoaşte cel mai mic lucru care i-a aparţinut sau pe care ea l-a atins. De unde venea oare acest parfum învăluitor de rezedă, la care ea ţinea atît de mult, încît se contopise aievea cu fiinţa ei.

În cameră domnea dezordinea. Vreo cîteva ace de cap — prietene discrete şi anonime ale femeilor, feminine ca gen, nenumărate ca mod, tăcute în timp — erau răspîndite pe şerveţelul sărăcăcios de pe comodă. Le ignoră, conştient de triumfătoarea lor lipsă de identitate. Răscolind sertarele comodei, dădu peste o batistă aruncată, mică şi zdrenţuită. O lipi de obraz. Era îmbibată strident cu miros dulceag de vanilie; o aruncă pe jos. În alt sertar găsi nasturi desperecheaţi, un program de teatru, o chitanţă de amanet, două nalbe rătăcite, o carte de tălmăcire a viselor. În cele din urmă îi atrase atenţia o fundă de satin negru, la vederea căreia se cutremură zguduit de friguri, simţind apoi că încep să-l treacă năduşelile. Dar funda de satin negru este doar un

modest indiciu de feminitate, un ornament comun şi impersonal, care nu spune nimic.

Apoi cutreieră camera adulmecînd ca un cîine, cercetînd pereţii, căutînd în genunchi prin colţurile rogojinei plesnite, scormonind poliţa şi mesele, perdelele şi tapiţeria, dulapul şchiop din colţ, ca să găsească un semn vizibil, incapabil să-şi dea seama că ea era lîngă el, în jurul lui, în spatele lui, în el, deasupra lui, agăţîndu-se de el, rugîndu-se, apelînd atît de dureros la cele mai fine simţuri ale sale, încît chiar cele mai puţin ascuţite deveniră conştiente de chemare. Din nou răspunse cu voce tare: „Da, draga mea!", întorcîndu-se cu ochi sălbateci şi scrutînd în gol, deoarece nu putea discerne încă formă şi culoare, dragoste şi braţe întinse în mireasma de rezedă. Ah, Dumnezeule, de unde mireasma aceasta, şi de cînd au miresmele glas, să strige?

Se vîrî în colţuri, scormoni în crăpături şi găsi dopuri şi ţigări. Le dete la o parte cu dispreţ. Găsi apoi într-o îndoitură a rogojinii, o ţigară pe jumătate fumată şi pe aceasta o călcă în picioare, cu o înjurătură tăioasă. Cercetă camera de la un capăt la celălalt. Nu află decît mici urme neînsemnate ale numeroşilor locatari; dar

de la aceea pe care o căuta, care s-ar putea să fi locuit acolo şi al cărei spirit părea să plutească în această încăpere nu găsi nici o urmă.

Şi atunci se gîndi la proprietăreasă.

Fugi din camera cu fantome, apoi jos pe scări şi se opri la o uşă de sub care se zărea o rază de lumină. Bătu în uşă şi proprietăreasa ieşi afară. Işi stăpîni pe cît putu enervarea.

— Vreţi, vă rog, să-mi spuneţi, doamnă, o rugă el, cine a ocupat camera mea mai înainte ?

— Da, domnule, vă pot spune încă o dată. Sprowls — adică doamna Mooney. Casa mea se bucură de o bună reputaţie. Certificatul de căsătorie înrămat atîrnă de un cui, peste...

— Ce fel de femeie era domnişoara Sprowls — adică, vreau să spun... cum arăta ?

— Avea păr negru, domnule, era scundă şi corpolentă, cu o faţă comică. A plecat marţea trecută.

— Şi înaintea ei ?

— A fost un domn singur care se ocupa cu cărăuşia. A plecat, rămînînd dator pe o săptămînă. Inaintea lui a locuit aici doamna Crowder cu cei doi copii, care a stat patru luni ; şi înaintea

lor, bătrînul domn Doyle, pentru care plăteau fiii lui. A locuit în cameră şase luni. Asta a fost acum un an şi mai dinainte nu-mi amintesc !

Ii mulţumi şi se duse din nou în cameră. Dar aceasta parcă murise. Parfumul care îi dăduse viaţă dispăruse. Mireasma de rezedă se spulberase. In locul ei stăruia doar vechiul miros de mobilă mucegăită, un aer stătut de magazie.

Refluxul speranţei îi anihilă certitudinea nutrită o clipă. Şedea privind lumina gălbuie, jucăuşe a gazului. Apoi se îndreptă spre pat şi începu să taie cearceafurile în fîşii. Cu lama briceagului le vîri adînc în toate crăpăturile de la geamuri şi uşă. Cînd totul fu astupat şi închis, stinse flacăra, dădu din nou drumul gazului şi se întinse liniştit pe pat.

. . . .

In seara aceea era rîndul doamnei McCool să meargă cu cana după bere. După ce o aduse, stătu la taifas cu doamna Purdy în unul din acele unghere subterane în care se adună gazdele şi unde numai rareori moare viermele.

— Am închirat astă-seară camera din fund de la etajul III, spuse doamna Purdy, ridicînd capul

deasupra unui frumos guler de spumă. A luat-o un tînăr. S-a culcat acum două ore.

— Ce vorbeşti, doamnă Purdy? rosti doamna McCool, cu profundă admiraţie. O adevărată minune că mai izbuteşti să închiriezi camere ca astea. Şi i-ai povestit? încheie ea misterios şoptind răguşit.

— De aia sînt camerele mobilate, pentru a fi închiriate, răspunse doamna Purdy, cu tonul cel mai blînd. Nu i-am povestit nimic doamnă McCool.

— Ai dreptate, doamnă Purdy. Trebuie să închiriem camerele, că doar din asta trăim. Ai un adevărat simţ al afacerilor. Mulţi oameni nu ar mai închiria o cameră, dacă ar şti că s-a sinucis cineva acolo — după ce şi un altul a murit în acelaşi pat.

— Bine spui, trebuie să trăim, observă doamna Purdy.

— Da, e adevărat. Azi e exact o săptămînă de cînd te-am ajutat să înfăşori în linţoliu pe chiriaşa aceea de la etajul III, din fund. Trebuie să fi fost o femeie decăzută; auzi să se omoare cu gaz. Dar avea o fetişoară drăguţă, doamnă Purdy.

— Trebuie să fi trecut chiar drept frumoasă, precum zici, încuviinţă în mod critic doamna Purdy, numai că-i creştea o aluniţă lîngă sprînceana stîngă!! Mai umple-ţi o dată paharul, doamnă McCool.

PROFILUL FERMECAT

Există puține Calife. Femeile sînt Șeherazade prin naștere, preferințe, instinct și adaptare adecvată a coardelor vocale. Cele o mie și una de povești sînt repovestite zilnic de sute de mii de fiice de viziri, sultanilor lor respectivi. Dar și pe ele le pîndește lațul de mătase, dacă nu sînt cu băgare de seamă.

Am auzit însă o poveste despre o femeie Calif. Nu este chiar o poveste din *O mie și una de nopți*, deoarece e vorba despre o Cenușăreasă căreia veșmîntul din pînză de sac i-a adus prosperitatea în altă epocă și în altă țară. Așa că, dacă nu vă supără această îmbinare de nume (care împrumută povestirii un iz oriental) vom începe.

Există la New York un străvechi hotel. L-ați văzut reprodus după o gravură în lemn, în toate revistele. A fost construit — ia să vedem — pe vremea cînd nu se afla încă nimic dincolo de Fourteenth Street, înafară de vechiul drum bătătorit de indieni spre Boston și a agenției de teatru a lui Hammerstein. În curînd bătrînul hotel va fi dărîmat. Și cînd falnicele ziduri se vor prăbuși, cărămizile se vor rostogoli zgomotos pe jghiaburi și grupuri de cetățeni adunați la cele mai apropiate colțuri de stradă vor deplînge distrugerea unui scump și vechi semn de hotar.

Mîndria cetățenească se afirmă cu putere în acest Nou Bagdad; drept care localnicul ce-și amintește doar de vremea cînd, încercînd să se înfrupte din bucatele puse gratuit la dispoziția oaspeților hotelului, prin 1873, s-a pomenit azvîrlit în stradă, va lăcrăma cel mai mult și va tuna și fulgera mai îndîrjit împotriva iconoclaștilor.

La acest hotel poposea întotdeauna doamna Maggie Brown, o femeie osoasă de șaizeci de ani, îmbrăcată în negru ruginit și purtînd o geantă făcută probabil din pielea animalului căruia, la origine, Adam a hotărît să-i dea numele

de crocodil. Ea ocupa în mod obişnuit, la ultimul etaj, un salonaş şi o cameră de culcare de doi dolari pe zi. Şi întotdeauna cînd era acolo, veneau în mare grabă s-o viziteze, o sumedenie de bărbaţi cu feţe ascuţite, cu priviri îngrijorate şi care nu aveau mult timp de pierdut. Se spunea că Maggie Brown ar fi a treia dintre femeile cele mai bogate din lume; şi aceşti domni atît de atenţi faţă de ea erau numai agenţi de bursă bogaţi sau oamenii de afaceri cei mai înstăriţi din oraş, umblînd după un fleac de împrumut de vreo jumătate de duzină de milioane sau cam aşa ceva, de la mohorîta doamnă bătrînă cu geanta-i preistorică.

Stenodactilografa hotelului „Acropolis" (vai, am omis pînă acum să-i spun numele!) era domnişoara Ida Bates. Cu chipul ei fără de cusur, părea o descendentă a clasicismului anticei Elade. Uneori, un bărbat din generaţia mai vîrstnică, dorind să aducă respectuoase omagii unei doamne, spunea: „A fi îndrăgostit de ea înseamnă să-ţi desăvîrşeşti în modul cel mai larg educaţia". Ei bine, numai o privire acordată părului negru şi bluzei albe imaculate a domnişoarei Bates valora cît un curs complet al oricărei şcoli prin corespondenţă din ţară. Cîteodată bătea la maşină pentru mine, şi deoarece refuza să ia bani înainte, ajunsese să mă considere ca pe un prieten sau un protejat. Era întotdeauna amabilă şi bine dispusă; şi nici măcar un voiajor comercial care oferea alb de ceruză sau un importator de blănuri nu ar fi îndrăznit vreodată să depăşească limitele bunei-cuviinţe în prezenţa ei. Forţele unite ale hotelului „Acropolis", de la patronul său care trăia la Viena, pînă la portarul-şef care zăcuse bolnav în pat şaisprezece ani, ar fi sărit într-o clipă în apărarea ei.

Trecînd într-o zi pe lîngă micul *sanctum Remingtorium*[1] al domnişoarei Bates, am văzut în locul ei o brunetă — incontestabil o persoană bine — tocînd clapele cu ambele arătătoare. Gîndind că toate în lume sînt trecătoare, am trecut mai departe. A doua zi am plecat pentru două săptămîni în concediu. La întoarcere, plimbîndu-mă prin holul hotelului, am revăzut, înviorat de uşoara senzaţie de căldură pe care ţi-o dă prezenţa cuiva pe care nu l-ai mai întîlnit multă vreme, pe domnişoara Bates, la fel de elinică,

[1] Sanctuar al maşinii de scris Remington.

de amabilă şi de fără cusur ca întotdeauna, punîndu-şi husa pe maşină. Era ora de închidere, dar m-a poftit să stau cîteva minute pe scaunul de dictare. Domnişoara Bates mi-a explicat ce motiva absenţa ei şi întoarcerea la „Hotel Acropolis", în cuvinte identice sau similare cu cele ce urmează :

— Ei, domnule, mai scrii povestiri ?

— Destul de regulat, răspunsei. După cum se şi publică.

— Îmi pare rău, se scuză ea. O dactilografiere bună este condiţia principală la o povestire. Ţi-am lipsit, nu ?

— Nimeni din cîţi cunosc nu ştiu aşa de bine ca dumneata să pună chiar la locul unde trebuie cataramele cingătorilor, virgulele, oaspeţii hotelului şi acele de cap. Dar ai fost plecată. Acum cîteva zile am văzut pe locul dumitale un pachet de pastile de mentă.

— Chiar despre asta eram să-ţi povestesc, dacă nu mă întrerupeai, spuse domnişoara Bates. „Desigur că o ştii pe Maggie Brown, care locuieşte aci de cîte ori vine. Valorează 40.000.000 dolari şi locuieşte în Jersey, într-un apartament de zece dolari pe săptămînă. Are întotdeauna la

îndemînă mai mulţi bani gheaţă decît o jumătate de duzină de candidaţi la titlul de vice-preşedinte ! Nu ştiu dacă ţine banii la ciorap sau nu, dar ştiu că se bucură de o deosebită popularitate, în acel cartier al oraşului în care este venerat viţelul de aur.

„Acum două săptămîni, văd pe doamna Brown că se opreşte în uşă şi mă fixează vreo zece minute. Stăteam întoarsă în profil, bătînd la maşină în nenumărate exemplare oferta unei mine de cupru, pentru un bătrîn simpatic din Tonopah. Dar observ întotdeauna ce se petrece în jurul meu. Cînd lucrez serios pot vedea şi prin pieptenii ce-i port în păr, după urechi.

„In seara aceea, la ora închiderii, a trimis după mine să vin în apartamentul ei. Mă aşteptam să am de transcris o stenogramă de aproximativ două mii de cuvinte, drepturi de amanet şi contracte, cu perspectiva unui bacşiş de zece cenţi ; dar m-am dus. Ei bine, domnule, am fost cu adevărat uimită. Bătrîna Maggie Brown devenise mai omenoasă.

„Fetiţo, spuse ea, eşti cea mai frumoasă făptură pe care am văzut-o în viaţa mea. Vreau să-ţi părăseşti lucrul şi să vii să locuieşti cu mine.

Nu am nici rude, nici prieteni, cu excepţia unui soţ şi a unui fiu sau doi, şi nu am nici un fel de legături cu ei. Sînt poveri extravagante pentru o femeie care munceşte din greu. Aş vrea să fii pentru mine ca o fiică. Se spune că sînt meschină şi zgîrcită, şi ziarele mint scriind că gătesc şi spăl singură. Nu-s decît baliverne, continuă ea. Dau totul afară la spălat, cu excepţia batistelor, ciorapilor, jupoanelor, gulerelor şi a altor mărunţişuri ca astea. Am patruzeci milioane dolari în bani, acţiuni şi rente, care sînt la fel de negociabile ca acţiunile Standard Oil, preferenţiale, ce se vînd la o chermesă parohială. Sînt o bătrînă singuratică şi am nevoie de companie. Eşti cea mai frumoasă fiinţă pe care am văzut-o vreodată, repetă ea. Vrei să vii să stai cu mine ? Am să le arăt eu dacă mă pricep sau nu să cheltuiesc bani.

„Ei bine, domnule, ce-ai fi făcut dumneata ? Bineînţeles că n-am putut rezista. Şi, ca să-ţi spun adevărul, începuse să-mi placă bătrîna Maggie. Nu numai din cauza celor patruzeci de milioane şi a ceea ce ar fi putut face pentru mine. Eram şi eu, în felul meu, singură pe lume. Fiecare simte nevoia unei fiinţe căreia să-i poată

vorbi despre durerea din umărul stîng şi căreia să i se plîngă cît de repede se uzează pantofii ieftini cînd începe să crape pielea. Şi nu poţi discuta asemenea lucruri cu bărbaţii pe care-i întîlneşti în hoteluri — ei de-abia aşteaptă asemenea prilejuri.

„Aşa că am renunţat la slujba de la hotel şi am plecat cu doamna Brown. Părea, fără îndoială, să aibă o afecţiune deosebită pentru mine. Mă privea cîte o jumătate de oră în timp ce citeam, sau răsfoiam reviste.

„O dată am întrebat-o : «Vă amintesc de vreo rudă decedată sau un prieten din copilăria dumneavoastră, doamnă Brown ? Am observat că din cînd în cînd îmi faceţi o serioasă inspecţie vizuală».

„Faţa dumitale, răspunse ea, este leit aceea a unui scump prieten de-al meu — a celui mai bun prieten pe care l-am avut. Dar te plac şi pentru tine, fetiţo". Şi ce crezi că a făcut, domnule ?

„M-a dus la o croitoreasă «chic» şi i-a dat mînă liberă să mă echipeze — fără să se zgîrcească la bani. Comanda era urgentă şi «madame» a încuiat uşa principală şi a zorit la lucru toate forţele din atelier.

„Apoi ne-am instalat — unde crezi ? — Nu ! încearcă să mai ghiceşti o dată. Da — la «Hotel Bonton». Am luat un apartament de şase camere ; costa o sută de dolari pe zi. Am văzut nota de plată. Începusem s-o iubesc pe bătrîna doamnă.

„Şi apoi, domnule, cînd au început să sosească rochiile — ah ! nu-ţi pot vorbi despre ele ! nu ai putea înţelege ! Şi am început să-i spun mătuşă Maggie. Desigur că ai citit basmul Cenuşăresei ? Ei bine, află că ce a spus Cenuşăreasa cînd prinţul i-a potrivit pe picior pantofiorul numărul 32, nu e nimic pe lîngă lucrurile pe care mi le-am spus eu atunci.

„Apoi, mătuşa Maggie mi-a spus că, pentru ca să-mi fac debutul în societate, are de gînd să dea la «Hotel Bonton» un banchet care va pune în umbră titlurile vechilor familii de spiţă olandeză din Fifth Avenue.

„Am mai eşit în lume şi înainte, mătuşă Maggie, i-am spus eu, dar dacă vrei am să-mi mai fac o dată debutul. Însă, ştii, acesta e unul din cele mai grozave hoteluri din oraş. Şi s-a constatat — iartă-mă te rog — că e greu să aduni un

mănunchi de oameni însemnaţi, dacă nu ai făcut demersurile prealabile pentru aşa ceva.

„Nu te agita pentru atîta lucru fetiţo, întîmpină mătuşa Maggie. Eu nu trimit invitaţii ci lansez ordine. Voi avea cincizeci de musafiri care n-ar putea fi adunaţi din nou la nici o altă recepţie, decît dacă ar fi dată de regele Eduard sau de William Travers Jerome. Toţi invitaţii sînt, bineînţeles, bărbaţi şi îmi datorează, sau intenţionează să-mi datoreze bani. Unele dintre soţii nu vor veni, dar majoritatea da.

„Aş vrea să fi fost la acel banchet. Serviciul de masă era numai aur şi cristal şlefuit. Veniseră vreo patruzeci de bărbaţi şi femei, înafară de mătuşa Maggie şi de mine. Nu ai cunoscut-o pînă acum pe a treia dintre cele mai bogate femei din lume. Arborase o toaletă nouă din mătase neagră cu zorzoane pe ea, încît trecea ropotind ca o furtună cu grindină, al cărei vuiet l-am auzit o dată cînd am rămas o noapte întreagă la o fată ce avea o odăiţă la mansardă.

„Şi rochia mea ! ah ! domnule — nu are rost să fac risipă de cuvinte. Era din dantelă lucrată de mînă — bineînţeles acolo unde era şi dantelă — şi costase trei sute de dolari. Am văzut nota

de plată. Bărbații aveau toți chelie sau favoriți albi, își aruncau replici fulgerătoare, despre urcări cu 3%, despre Bryan și despre recolta de bumbac.

„La stînga mea ședea unul care vorbea ca un bancher și la dreapta mea un tînăr care spunea că e desenator la un ziar. Era singurul care... — ei, dar începusem să-ți povestesc.

„După ce s-a terminat dineul, doamna Brown și cu mine ne-am dus sus, în apartamentul nostru. A trebuit să ne croim drum printr-o gloată de reporteri, postați în saloanele hotelului. Acesta este unul din lucrurile pe care ți le oferă banii. Spune, nu cumva cunoști un desenator la un ziar, pe nume Lathrop — un bărbat înalt, cu ochi frumoși și un fel degajat de a vorbi ? Nu, nu-mi amintesc la ce ziar lucrează. Ei bine...

„Cînd am ajuns sus, doamna Brown a telefonat imediat, cerînd nota de plată. N-a întîrziat să vină și era de șase sute de dolari. Am văzut nota. Mătușa Maggie a leșinat. Am întins-o pe un divan și i-am desfăcut platoșa cusută cu mărgele.

„Fetițo, spuse ea, cînd își veni iar în fire, ce-a fost ? Un spor de chirie, sau un impozit pe venit ?

„Numai un mic dineu, am liniștit-o eu. Nimic de care să te necăjești — e doar o picătură într-o găleată. Ridică-te și fii atentă — cel mult o somație de expropriere, dacă n-o fi altceva.

„Dar știi, domnule, ce-a făcut mătușa Maggie ? A vrut să-și ia tălpășița. M-a tîrît afară din «Hotelul Bonton» a doua zi de dimineață, la ora nouă. Ne-am instalat într-o pensiune în partea de jos din West-Side. A închiriat o cameră, cu apă curgătoare la un etaj mai jos și lumina la un etaj mai sus. După ce ne-am mutat, tot ce se vedea în cameră erau minunatele mele toalete noi, în valoare de o mie cinci sute de dolari și o sobă cu gaz cu un singur ochi.

„Mătușa Maggie avusese un atac subit de zgîrcenie. Cred că fiecare face o poznă în viață. Un bărbat se risipește în chefuri și o femeie se țicnește pentru lux. Dar cu patruzeci de milioane dolari — spune ! Mi-ar place să am o poză a mea — dar fiindcă veni vorba de poze, nu ai întîlnit vreodată un desenator cu numele de Lathrop, care lucrează la un ziar — unul înalt

— ah, dar te-am mai întrebat, nu? A fost grozav de drăguţ cu mine la acel dineu. Şi avea o voce atît de agreabilă. Bănuiesc că s-a gîndit că voi moşteni ceva din banii mătuşei Maggie.

„Ei bine, domnule, trei zile în locuinţa aceea ieftină mi-au fost de ajuns. Mătuşa Maggie se arăta tot atît de tandră. Nu mă slăbea din ochi. Dar stai să-ţi spun. Era o adevărată zgripţuroaică din Oraşul Zgîrciţilor, districtul Harpagonilor. Şaptezeci şi cinci de cenţi pe zi era limita pe care şi-o fixase. Găteam singure în cameră. Aveam acolo rochii după ultima modă, în valoare de o mie cinci sute de dolari, şi mă căzneam să gătesc, aplecată peste o sobă cu gaz, cu un singur ochi.

„După cum ţi-am spus, a treia zi am evadat din colivie. Nu puteam răbda să mîncăm amîndouă împreună o tocană de rinichi de cincisprezece cenţi, în timp ce purtam o rochie de casă de o sută cincizeci de dolari, garnisită cu dantele de Valenciennes. M-am furişat în cămăruţa care slujea drept garderobă şi mi-am îmbrăcat cea mai ieftină rochie pe care mi-a cumpărat-o doamna Brown — asta pe care-o port acum — arată destul de bine, deşi a costat numai şaptezeci şi cinci de dolari, nu-i aşa? Rochiile mele rămăseseră în apartamentul surorii mele din Brooklyn.

„Doamnă Brown, ai fost pentru mine «mătuşa Maggie» — i-am spus eu — dar acum am de gînd să-mi iau picioarele în spinare şi s-o întind cît mai repede, cu direcţia tot înainte, astfel că locuinţa aceasta va scăpa de mine în timpul cel mai scurt. Eu nu mă-nchin banului, dar sînt anumite lucruri pe care nu le rabd. Treacă-meargă, dacă e vorba de monstrul din poveste, despre care am citit că înghite pe nerăsuflate găini fripte care dogoresc şi sticle reci. Dar asta nu pot suporta. Se spune că ai patruzeci de milioane de dolari — ei bine, nu-ţi va lipsi niciodată unul la număr. Şi cînd te gîndeşti că începusem să ţin la dumneata.

„Ei bine, fosta mătuşă Maggie a tot căutat să mă împiedice să plec, iar în cele din urmă a izbucnit în plîns. Îmi oferi să ne mutăm într-o cameră drăguţă cu o maşină de gătit cu două ochiuri şi apă curgătoare.

„Am cheltuit o grămadă de bani, fetiţo. Va trebui să facem economie cîtva timp. Eşti făp-

tura cea mai frumoasă pe care mi-a fost dat s-o văd vreodată şi nu vreau să mă părăseşti.

„Ei bine, mă vezi, nu-i aşa ? M-am dus direct la «Hotelul Acropolis», am cerut să fiu reprimită în slujbă şi am izbutit. Cum ziceai că ţi-a mers cu schiţele dumitale ? Cred că ai pierdut prilejul să dai cîteva fiindcă nu eram eu aici, să ţi le scriu la maşină. Le-ai ilustrat vreodată ? Ah, pentru că veni vorba, n-ai cunoscut vreodată un artist, desenator la un ziar — vai ! ştiu că te-am mai întrebat. Mă întreb la ce ziar o fi lucrînd ? E nostim, dar nu mă pot opri să nu mă gîndesc. că el nu se gîndea la banii pe care şi-ar fi putut spune că mă gîndesc să-i capăt de la bătrîna Maggie Brown. Dacă aş cunoaşte pe vreun director de ziar, aş..."

Dinspre uşă se auzi un zgomot uşor de paşi. Prin pieptenele înfipt în păr, Ida Bates desluşi cine se apropia. Am văzut această statuie desăvîrşită îmbujorîndu-se toată — o minune cum nu i-a fost dat să cunoască, în afară de mine, decît lui Pygmalion.

— Mă scuzi ? întrebă ea — cît de adorabil îmi cerea acest lucru! într-un ton rugător. — Este — este domnul Lathrop. Mă întreb, dacă

într-adevăr nu de dragul banilor — mă întreb dacă, după toate cîte... el...

Bineînţeles, am fost invitat la nuntă. După ceremonie l-am luat de o parte pe Lathrop.

— Dumneata, care eşti desenator, i-am spus eu, nu ţi-ai închipuit ce a apucat-o pe Maggie Brown de a îndrăgit-o subit atît de mult pe domnişoara Bates ? Să-ţi arăt eu.

Mireasa purta o rochie albă simplă, ale cărei falduri minunat drapate aminteau de veşmintele grecilor antici. Am desprins cîteva frunze de la una din ghirlandele ornamentale din salonaş şi prinzîndu-le una de alta, le-am aşezat pe părul castaniu strălucitor al fostei domnişoare Bates, întorcîndu-i profilul spre soţul ei.

— Dumnezeule, exclamă el. Nu-i aşa că profilul Idei e replica perfectă, deşi nu sonoră, a capului de femeie de pe dolarii noştri de argint?

RĂSCUMPĂRAREA ŞEFULUI PIEILOR ROŞII

Părea că va fi un lucru formidabil, dar aveţi răbdare am să vă povestesc totul.

Ne aflam în statul Alabama, Bill Driscoll şi cu mine, cînd ne-a venit ideea să răpim un copil. Aceasta s-a petrecut, aşa cum spunea Bill după aceea, „într-un moment trecător de alienaţie mintală" ; dar nu ne-am dat seama de lucrul acesta decît mai tîrziu.

Ne găseam într-un orăşel de şes, insipid ca o prăjitură moale, turtită — dar care se numea Summit[1]. Era locuit de nişte ţărani cît se poate de inofensivi şi plini de sine.

[1] Culme.

Bill şi cu mine dispuneam de un capital comun de aproape şase sute de dolari şi aveam neapărată nevoie de încă vreo două mii, pentru a pune la cale o afacere frauduloasă cu parcelări de terenuri într-un orăşel din apusul statului Illinois. Tocmai vorbeam despre aceasta, pe treptele hotelului în care locuiam. Sentimentul patern, ne spuneam noi, e foarte puternic în mediul acesta semirural ; din cauza aceasta şi nu numai din cauza aceasta, proiectata răpire a unui copil ni se părea aici mult mai rentabilă decît într-un oraş mai mare în care mişună ziarişti în goană după senzaţional.

Ştiam că un orăşel ca Summit nu putea pune pe urmele noastre „forţe" mai grozave decît un mic poliţist local şi poate vreo cîţiva cîini de vînătoare plîngăreţi, sau să declanşeze un atac sau două din partea publicaţiei *Vestitorul săptămînal al fermierilor*. Aşa că părea să fie o treabă bună.

Am ales ca victimă pe unicul fiu al unui cetăţean de frunte : Ebenezer Dorset. Tatăl era respectabil zgîrcit, amator de ipoteci, şi făcea sever şi ţeapăn colecta în biserică. Copilul era un băiat de vreo zece ani cu faţa pistruiată şi cu

părul de culoarea copertelor unei reviste pe care o cumperi la chioșc cînd vrei să nu scapi trenul! Bill și cu mine ne închipuiam că Ebenezer se va îndupleca să plătească o răscumpărare de două mii de dolari în cap. Dar așteptați să vă povestesc.

La vreo doi kilometri la nord de Summit se afla un munte nu prea înalt, acoperit cu o pădurice deasă de cedri. Pe culme se afla o grotă. Acolo strînsesem niște provizii.

Într-o seară, după apusul soarelui, Bill și cu mine treceam într-o șaretă prin fața casei bătrînului Dorset. Băiatul era pe stradă și zvîrlea cu pietre într-un pisoi cățărat pe gardul din față.

— Ascultă, micule, îl chemă Bill, n-ai vrea să-ți dăm un cornet cu bomboane și să faci cu noi o mică plimbare ?

Micuțul îi aruncă lui Bill o bucată de cărămidă drept în ochi.

— Asta o să-l coste pe bătrîn cinci sute de dolari în plus, exclamă Bill, sărind peste roata șaretei.

Băiatul se lupta ca un urs de categorie mijlocie, dar în cele din urmă am reușit să-l îndesăm în fundul șaretei noastre și s-o ștergem. L-am dus în grotă și am ascuns calul în păduricea de cedri. După ce s-a întunecat, am dus șareta într-un sătuleț aflat la o depărtare de trei mile, de unde o închiriasem, și ne-am înapoiat pe munte.

Bill își lipise plasturi pe zgîrieturile și tăieturile de pe față. Focul ardea îndărătul stîncii înalte de la intrarea grotei ; băiatul se uita la ibricul în care fierbea cafeaua. Purta două pene de șoim înfipte în claia lui roșcată. Aținti un băț spre mine cînd mă apropiai și mă apostrofă :

— Ehei ! blestemată față palidă, îndrăznești să intri în cortul șefului pieilor roșii, spaima preriei ?

— Și încă acum e cuminte, îmi spuse Bill, ridicîndu-și manșetele de la pantaloni și examinîndu-și zgîrieturile de pe fluierele picioarelor. — Ne-am jucat de-a indienii. În comparație cu noi, isprăvile lui Buffalo Bill par niște imagini din țara sfîntă prezentate cu lanterna magică de la primărie. Eu sînt bătrînul Hank, vînătorul, prizonierul șefului de trib, și aștept să fiu scal-

pat mîine în zori. La dracu! dacă ai şti ce tare loveşte băiatul ăsta!

Cum vă spun, se părea că băiatul se distrează mai mult ca oricînd. Mă boteză pe dată Ochi de Şarpe, Spionul, şi mă avertiză că de îndată ce vitejii lui se vor întoarce din expediţia războinică, voi fi ars pe rug în zori de zi.

Apoi a urmat masa. Puştiul şi-a umplut gura cu pîine, slănină şi sos şi a început să vorbească. Ne-a ţinut un discurs care a durat aproximativ tot timpul mesei, spunîndu-ne cam aşa:

— Îmi place grozav excursia asta. Nu-mi place să merg la şcoală. Şobolanii au mîncat şaisprezece ouă de la găinile pestriţe ale mătuşii lui Jimmy Talbot. Credeţi că sînt indieni adevăraţi în pădurile astea? Mai dă-mi puţin sos. Pomii se îndoaie întotdeauna cînd bate vîntul? Am avut cinci căţei. De ce ţi-e nasul roşu Hank? Taică-meu e plin de bani. Credeţi că stelele ard cînd pui mîna pe ele? L-am făcut praf de două ori sîmbătă pe Ed Walker. Nu-mi plac fetele. Broaştele rîioase poţi să le prinzi numai cu sfoară. Boii zbiară oare cînd îi înţepi? De ce sînt portocalele rotunde? Aveţi paturi de dormit în grota asta? Amos Murray are şase degete la

picior. Papagalul poate vorbi, dar maimuţa şi peştele nu. Cam cîţi sînt doisprezece?

În fiecare clipă îşi amintea că el este o ameninţătoare piele roşie, îşi lua puşca de lemn şi mergea în vîrful picioarelor spre intrarea grotei ca să descopere iscoadele blestematei feţe palide. Din cînd în cînd scotea un strigăt de război care făcea să-l treacă fiorii pe bătrînul Hank, vînătorul. Copilul ăsta îl terorizase pe Bill de la început.

— Şefule de trib, îi spusei eu puştiului, n-ai vrea să te înapoiezi acasă?

— Eşti nebun? nici gînd n-am. Acasă nu prea-i rost de distracţie. N-am de loc chef să mă duc la şcoală şi excursia asta în aer liber este foarte plăcută. Ochi de Şarpe, nu-i aşa că n-ai să mă duci acasă?

— În tot cazul nu imediat, îl liniştii eu; mai stăm puţin aici în grotă.

— Foarte bine! spuse el. O să fie grozav. Nu m-am distrat niciodată atîta în viaţa mea.

Ne-am culcat cam pe la unsprezece. Am întins nişte cearşafuri şi pături şi l-am instalat pe şeful de trib între noi. Nu ne temeam că o să fugă. În schimb ne-a ţinut treji vreo trei ore,

sărind de fiecare dată din culcuș, cu pușca în mînă și zbierîndu-ne în urechi, mie și lui Bill: „Atenție!" — asta ori de cîte ori pîrîitul unei crengi sau foșnetul unei frunze vestea tinerei lui imaginații apropierea tainică a bandei nelegiuiților.

În cele din urmă am adormit neliniștit, visînd c-am fost răpit de un pirat feroce cu părul roșu și că sînt legat de un copac.

La răsăritul soarelui am fost deșteptat de o serie de țipete înspăimîntătoare scoase de bietul Bill. Nu erau zbierete sau urlete, chiote sau răcnete ci pur și simplu țipete indecente, îngrozitoare, umilitoare, cum numai femeile știu să scoată cînd văd fantome sau omizi. E ceva înspăimîntător să auzi pe un bărbat puternic, deznădăjduit și gras țipînd într-o grotă, în zori de zi.

Am sărit din culcuș ca să văd ce s-a întîmplat. Șeful de trib era așezat pe pieptul lui Bill, cu o mînă înfiptă în părul acestuia. În cealaltă mînă ținea cuțitul de bucătărie, de care ne serveam pentru a tăia slănina, și încerca acum cu tot dinadinsul să-l scalpeze într-adevăr pe Bill, în con-

formitate cu sentința pronunțată împotriva lui în ajun.

Am smuls cuțitul din mîinile puștiului și l-am trîntit la pămînt. Dar din clipa aceea curajul lui Bill s-a prăbușit. Zăcea bietul în culcuș, pe o coastă, dar n-a mai închis ochii nici o clipă, cît a mai rămas băiatul printre noi.

Am ațipit iar un pic, dar înainte de a se înălța soarele mi-am adus aminte că șeful de trib spusese că voi fi ars pe rug în zori. Nu eram nici nervos, nici înspăimîntat, dar m-am sculat și mi-am aprins pipa, sprijinindu-mă de stîncă.

— De ce te-ai sculat atît de devreme, Sam? mă întrebă Bill.

— Eu? Ah, am o durere în umăr. M-am gîndit că ridicîndu-mă în picioare o să-mi treacă.

— Ești un mincinos, exclamă Bill. Ți-e frică. Știi că vei fi ars în zori și te temi că o s-o facă. Și să crezi că ar fi în stare dacă ar reuși să găsească un chibrit. E îngrozitor, Sam, nu-i așa? Crezi că există cineva care să mai dea și bani, pentru ca să i se înapoieze un diavol ca ăsta?

— Fără îndoială, îi răspunsei. Un ștrengar ca ăsta e tocmai genul după care se înnebunesc părinții. Dar acum, tu și șeful de trib sculați-vă și

pregătiţi micul dejun, pe cînd eu o să urc pînă-n vîrful muntelui pentru recunoaştere.

M-am urcat pînă-n vîrf şi-am aruncat o privire de jur împrejur. Mă aşteptam să văd venind dinspre Summit, vijelioasa cavalerie a satului înarmată cu coase şi furci, pornind în căutarea blestemaţilor răpitori de copii. Dar n-am văzut decît un paşnic peisaj, tulburat doar de un singur om care ara cu un catîr. Nimeni nu cerceta fundul rîului ; nici un curier nu alerga încoace şi încolo ca să informeze pe părinţii neliniştiţi că nu e nici o ştire. O atmosferă cîmpenească de adîncă somnolenţă domnea pe întreaga întindere a sectorului din Alabama expus privirilor mele. „Poate, îmi spuneam eu, n-au descoperit încă faptul că lupii au răpit blîndul mieluşel din turmă. Doamne ajută pe lupi", mi-am zis eu, şi am coborît de pe culme ca să iau micul dejun.

Cînd m-am înapoiat la grotă l-am găsit pe Bill cu spatele la zid, respirînd din greu ; băiatul îl ameninţa cu un pietroi cît jumătatea unei nuci de cocos.

— Mi-a strecurat un cartof fierbinte de-a lungul spinării, explică Bill, şi apoi s-a apucat să-l

turtească cu picioarele ; în schimb eu l-am tras zdravăn de urechi. Nu ai puşca la tine, Sam ?

Am smuls piatra din mîinile băiatului şi aproape că l-am liniştit.

— Am să te învăţ eu minte ! îi spuse puştiul lui Bill. Nimeni n-a lovit încă pe şeful pieilor roşii fără să fie pedepsit. Mai bine păzeşte-te !

După micul dejun, băieţelul scoase din buzunar o bucată de piele înfăşurată în nişte sfori şi desfăşurînd-o părăsi grota.

— Ce-o mai fi avînd de gînd să facă acum, spuse Bill cu teamă. Crezi că o s-o şteargă cumva, Sam ?

— Nici o grijă. Nu prea are aerul unuia căruia îi place acasă. Ar trebui totuşi să ne facem un plan cu privire la răscumpărarea lui. Se pare că dispariţia puştiului n-a produs mare nelinişte la Summit. S-ar putea totuşi ca să nu-şi fi dat încă seama că băiatul a dispărut. Poate că ai lui cred încă că şi-a petrecut noaptea la vreo mătuşă sau la vreun vecin. Oricum, astăzi îşi vor da seama de lipsa lui. Trebuie deci să trimitem diseară un mesaj tatălui său, în care să-i cerem cele două mii de dolari, pentru ca să i-l înapoiem.

Exact în această clipă ne-a ajuns la urechi un fel de strigăt de război, asemănător celui pe care trebuie să-l fi scos David cînd l-a făcut knock-out pe campionul Goliath. Şeful de trib scosese din buzunar o praştie şi o învîrtea în jurul capului.

M-am ferit şi am auzit un zgomot puternic, urmat de un fel de suspin din partea lui Bill, asemănător acelui al unui cal cînd i se scoate şaua. O piatră neagră, de mărimea unui ou, îl lovise după urechea stîngă. Bill se clătină şi căzu exact peste focul pe care fierbea ceaunul cu apă fierbinte pentru spălat vasele. L-am ridicat şi i-am turnat timp de o jumătate de oră apă rece pe cap.

Din cînd în cînd se îndrepta şi se pipăia după ureche. Apoi îmi spuse :

— Sam, ştii tu care e personajul meu favorit din biblie ?

— Lasă, lasă, n-are rost să te enervezi tocmai acum, cînd eşti pe cale să-ţi revii, îl liniştii eu.

— Regele Irod, răspunse el. Sam, nu-i aşa că n-ai s-o ştergi şi ai să mă laşi singur ?

Am ieşit din grotă, l-am apucat pe băiat şi l-am scuturat pînă ce pistruii lui au scos scîntei.

— Dacă nu te linişteşti, i-am zis, te duc direct acasă. Acum ai de gînd să te cuminţeşti sau nu ?

— Am glumit numai, îmi spuse el cu un aer posac. N-am vrut să-i fac rău bătrînului Hank. Dar de ce m-a lovit ? Am să fiu cuminte Ochi de Şarpe, dacă nu mă trimeţi acasă şi dacă mă laşi să mă joc de-a cercetaşul negru.

— Nu cunosc jocul ăsta, i-am zis. Asta o s-o hotărăşti împreună cu domnul Bill. El este astăzi partenerul tău de joc. Plec pentru puţin timp să-mi văd de treburi. Acum vino şi împacă-te cu el şi spune-i că-ţi pare rău că l-ai lovit, altfel pleci imediat acasă.

L-am făcut pe şeful de trib să-i strîngă mîna lui Bill, apoi l-am luat pe Bill de o parte şi i-am spus că mă duc pînă la Poplar Grove — un sătuleţ, la vreo trei mile de grota noastră — pentru ca să iscodesc ce efect a avut în Summit răpirea copilului. De asemenea, credeam că e bine să trimet chiar în ziua aceea o scrisoare categorică bătrînului Dorset, cerîndu-i banii de răscumpărare şi arătîndu-i cum să-i plătească.

— Știi, Sam, îmi spuse Bill, am fost întotdeauna alături de tine, fără să clipesc, la cutremure, incendii, inundații, partide de poker, atacuri cu dinamită, raiduri ale poliției, jefuiri de trenuri sau cicloane. Nu mi-am pierdut niciodată cumpătul, pînă cînd am răpit pe puștiul ăsta îndrăcit, care o să mă distrugă. Nu-i așa că n-ai să mă lași mult timp singur cu el, bunul meu Sam?

— Mă înapoiez după-amiază, îi răspunsei. Trebuie să-l ții pînă atunci liniștit și să ai grijă să se distreze. Și acum să scriem scrisoarea către bătrînul Dorset.

Bill și cu mine luarăm un toc și hîrtie, și făcurăm scrisoarea, în timp ce șeful de trib, înfășurat în pătură se plimba la intrarea grotei făcînd de gardă. Bill mă rugă cu lacrimi în ochi să reduc suma de răscumpărare la o mie cinci sute de dolari în loc de două mii.

— Nu vreau să subestimez mult lăudatul aspect moral al afecțiunii părintești. Dar avem de-a face cu oameni, îmi spuse el, și ar fi cu totul neomenos ca cineva să dea două mii de dolari pentru pisica asta sălbatică pistruiată. Să

încercăm să obținem o mie cinci sute de dolari; poți să-mi scazi mie diferența.

Am acceptat ca să-l liniștesc pe Bill și am colaborat la întocmirea următoarei scrisori:

Domnule Ebenezer Dorset,

Am răpit pe băiatul dvs. și-l ținem într-un loc foarte departe de Summit. Este inutil pentru dvs. sau pentru cel mai dibaci detectiv să încerce să-l găsească. Îl puteți recăpăta numai la acceptarea din partea dvs. a umătoarelor condițiuni:

Cerem pentru înapoierea lui o mie cinci sute de dolari, în bancnote mari. Banii vor fi depuși la miezul acestei nopți în locul și în cutia în care veți trimite răspunsul și pe care le indicăm mai jos.

Dacă sînteți de acord cu condițiile acestea, trimiteți răspunsul dvs. în scris, printr-un singur mesager, astă seară la opt și jumătate. Cînd mesagerul dvs. va trece de Owl Creek, pe drumul către Poplar Grove, va vedea trei arbori mari la o distanță de o sută de metri unul de altul, lîngă îngrăditura unui teren pe care se cultivă grîu, pe dreapta. La piciorul stîlpului

îngrăditurii din dreptul celui de al treilea pom va găsi o cutie mică de carton.

Mesagerul va depune răspunsul dvs. în această cutie şi se va înapoia imediat la Summit.

Dacă încercaţi vreo trădare sau nu îndepliniţi exact condiţiunile arătate, nu vă veţi mai revedea niciodată băiatul.

Dacă însă plătiţi banii pe care vi i-am cerut, el se va înapoia la dvs. bine sănătos, în trei ore.

Condiţiile de mai sus sînt definitive ; dacă nu le acceptaţi nu vi se va mai face nici o altă comunicare.

Doi oameni care nu se dau
în lături de la nimic

Scrisei pe plic adresa lui Dorset şi băgai scrisoarea în buzunar. Tocmai cînd eram să plec, puştiul îmi spuse :

— Atunci Ochi de Şarpe pot să mă joc de-a cercetaşul negru, în lipsa dumitale ?

— Joacă-te, desigur, i-am zis. Domnul Bill se va juca şi el cu tine. Ce fel de joc este ăsta ?

— Eu sînt cercetaşul negru, spuse băiatul, şi trebuie să călăresc pînă la întărituri ca să vestesc pe colonişti că vin indienii. M-am plictisit să fac tot timpul pe indianul. Vreau să mai fiu şi cercetaşul negru.

— Bine, îi spusei. Distracţia asta mi se pare inofensivă. Cred că domnul Bill o să te ajute să-i nimiceşti pe aceşti sălbatici plictisitori.

— Ce trebuie să fac ? întrebă Bill, uitîndu-se bănuitor la băiat.

— Tu o să fii calul, spuse cercetaşul negru. Aşază-te în patru labe. Cum să călăresc spre întăritură fără cal ?

— Ar trebui să cedezi, îl îndemnai pe Bill, şi să-l distrezi în timp ce ne punem planul în aplicare.

Bill se aşeză în patru labe, în timp ce ochii lui îmi aruncau privirea unui iepure căzut în cursă.

— La ce depărtare e întăritura, puştiule ? întrebă el cu voce răguşită.

— La nouăzeci de mile, spuse cercetaşul negru. Şi trebuie să te grăbeşti ca să ajungi acolo la timp. Dii ! Dii !

Cercetaşul negru sări în spatele lui Bill şi îşi înfipse pintenii în coastele lui.

— Pentru numele lui Dumnezeu, spuse Bill, întoarce-te cît mai curînd, Sam. Mai bine nu ceream mai mult de o mie de dolari ca răscumpărare. Ascultă, dacă nu încetezi să mă loveşti, mă ridic şi îţi arăt eu ţie !

M-am dus la Poplar Grove şi m-am învîrtit pe la poştă şi magazin, vorbind cu mucaliţii ţărani care veneau după cumpărături. Unul, cu favoriţi, spunea că a auzit că întreg orăşelul Summit e amărît din cauza băiatului lui Ebenezer Dorset, care s-a pierdut sau a fost răpit. Asta era tot ceea ce voiam să ştiu. Am cumpărat nişte tutun, m-am referit întîmplător la preţul mazărei, am pus scrisoarea la cutie pe furiş şi am plecat. Şeful poştei spuse că într-o oră vine poştaşul să ia curierul pentru Summit.

Cînd m-am înapoiat la grotă, Bill şi băiatul nu erau de găsit. Am explorat împrejurimile peşterii, am riscat un strigăt — două, dar nu am primit nici un răspuns. Aşa că mi-am aprins pipa şi m-am aşezat pe o piatră acoperită cu muşchi, aşteptînd desfăşurarea evenimentelor.

După vreo jumătate de oră am auzit un foşnet în tufiş şi Bill apăru în luminişul din faţa peşterii. În spatele lui era puştiul, păşind uşor ca un

cercetaş, cu un rînjet larg pe faţă. Bill se opri, îşi scoase pălăria şi îşi şterse faţa cu o batistă roşie. Puştiul se opri ceva mai în spate.

— Sam, spuse Bill, poate vei gîndi că sînt un renegat, dar n-am mai avut ce face. Sînt om matur, bărbat în toată firea şi obişnuit să mă apăr ; dar vine o clipă cînd toate sistemele de conservare şi de autoritate morală pier. Băiatul a plecat. L-am trimes acasă. S-a terminat. In trecut, continuă Bill, martirii preferau moartea decît să renunţe la credinţa deosebită care îi atrăgea. Nici unul dintre ei nu a fost niciodată supus la torturi atît de supraomeneşti, ca mine. Am încercat să fiu credincios înţelegerii noastre, dar toate au o limită.

— Dar ce s-a întîmplat, Bill ? îl întreb.

— M-a călărit cele nouăzeci de mile pînă la întăritură, nici un centimetru mai puţin. Apoi, cînd coloniştii au fost salvaţi, mi-a dat ovăz. Nisipul nu este un surogat comestibil. Şi pe urmă, timp de o oră a trebuit să încerc să-i explic de ce găurile sînt goale, de ce drumul are două direcţii şi de ce iarba este verde. Iţi spun, Sam, că un om nu poate rezista la atîtea. L-am luat de guler şi l-am tîrît după mine jos de pe munte. Pe drum

m-a lovit de mi-a învinețit picioarele de la genunchi în jos; a trebuit să-mi cauterizez vreo două, trei mușcături la deget și mînă. Acum a plecat, continuă Bill, a plecat acasă. I-am arătat drumul spre Summit și i-am dat un picior să mă țină minte. Îmi pare rău că pierdem răscumpărarea; dar era de ales între ea și Bill Driscoll la balamuc.

Bill gîfîia și ofta dar pe fața lui roșie se citea o nespusă liniște și mulțumire.

— Bill, îi spusei eu, în familia voastră suferă cineva de inimă ?

— Nu, răspunse Bill, nimic cronic, cu excepția malariei și accidentelor. Dar de ce mă întrebi ?

— Întoarce-te și uită-te în spate.

Bill se întoarse și văzu băiatul. Îi pieri sîngele din obraji, se trînti numaidecît pe jos și începu să smulgă desperat iarba și să culeagă surcele. Timp de o oră am crezut că-și pierduse mințile. Apoi i-am spus că planul meu este să lichidăm imediat întreaga afacere, să punem mîna pe răscumpărare și s-o ștergem pînă la miezul nopții, dacă bătrînul Dorset acceptă propunerea noastră. Așa încît Bill făcu un efort destul de mare ca să arunce băiatului un fel de zîmbet,

o dată cu promisiunea de a se juca de-a războiul ruso-japonez, imediat ce se va simți ceva mai bine.

Planul meu era să pun mîna pe răscumpărare, evitînd pericolul de a cădea victima unei alte curse care ar putea paște pe hoții de copii profesioniști. Copacul sub care trebuia lăsat mai întîi răspunsul și apoi banii — era aproape de îngrăditura drumului, și înconjurat din toate părțile de cîmpia pustie. Dacă o bandă de polițiști ar fi pîndit pe acela care s-ar fi încumetat să vină după notă, l-ar fi văzut încă de departe trecînd prin cîmpie sau pe drum. Dar nu domnule! La opt și jumătate eram sus în copac, la fel de bine ascuns ca un brotăcel, așteptînd să sosească mesagerul.

Exact la timp, un băiat ceva mai mare sosi pe drum cu bicicleta, identifică numaidecît cutia de carton de la picioarele pomului, strecură în ea o hîrtie împăturită și pedală înapoi spre Summit.

Am așteptat o oră, apoi am socotit că totul e în regulă. M-am dat jos din copac, am luat hîrtia, m-am furișat de-a lungul îngrăditurii pînă am intrat în pădure și după o altă jumătate de

oră, am ajuns la peşteră. Am desfăcut hîrtia, m-am apropiat de lanternă şi i-am citit-o lui Bill. Era scrisă de o mînă greoaie şi spunea în esenţă următoarele:

Celor doi oameni care nu se dau în lături de la nimic:

Domnilor! Am primit astăzi prin poştă scrisoarea dumneavoastră, în legătură cu răscumpărarea pe care o cereţi pentru înapoierea fiului meu. Cred că sînteţi cam pretenţioşi, iar la cererea dumneavoastă vă fac o contrapropunere, pe care sînt dispus să cred că o veţi accepta. Dacă îl aduceţi pe Johnny acasă şi plătiţi două sute cincizeci de dolari bani gheaţă, sînt de acord să-l scot din mîinile dumneavoastră. Este mai bine să veniţi noaptea, deoarece vecinii cred că s-a pierdut şi nu-mi pot lua răspunderea pentru ceea ce i-ar face aceluia care l-ar aduce înapoi.

Cu tot respectul

Ebenezer Dorset

— Fir-ar al dracului de neruşinat!... exclamai eu.

Dar privindu-l pe Bill, am ezitat. Avea cea mai rugătoare privire pe care am văzut-o vreodată la o brută fără grai sau cu grai.

— Sam, se rugă el, ce înseamnă în definitiv două sute cincizeci de dolari? Avem banii. Încă o noapte cu copilul ăsta şi ajung la balamuc. În afară de faptul că este un adevărat gentleman, cred că domnul Dorset este şi un risipitor, făcîndu-ne o propunere atît de generoasă. Sper că nu vei lăsa să ne scape această şansă, nu?

— Să-ţi spun drept Bill, mieluşelul ăsta mi-a călcat şi mie pe nervi. Îl vom duce acasă, vom plăti răscumpărarea şi ne vom vedea de drum.

L-am dus acasă în noaptea aceea. L-am convins să meargă spunîndu-i că tată-său i-a cumpărat o puşcă de argint şi o pereche de mocasini şi că a doua zi vom vîna urşi.

Era ora douăsprezece fix, cînd am bătut la poarta lui Ebenezer. Chiar în clipa cînd ar fi trebuit să luăm cei o mie cinci sute de dolari din cutia de sub copac, conform propunerii noastre iniţiale, Bill număra două sute cincizeci de dolari în mîna lui Dorset.

Cînd băiatul îşi dădu seama că îl vom lăsa acasă, scoase un urlet de sirenă cu vapori şi se

agăţă ca o lipitoare de piciorul lui Bill. Tatăl său îl desprinse încetişor ca pe un bandaj de ghips.

— Cît timp îl puteţi ţine? întrebă Bill.

— Nu mai sînt aşa puternic ca înainte, spuse bătrînul Dorset, dar cred că vă pot făgădui zece minute.

— Destul, spuse Bill, în zece minute voi traversa statele centrale, sudice, mijlocii şi apusene şi mă voi îndrepta grăbit spre granița canadiană.

Şi în ciuda întunericului, în ciuda grăsimii lui Bill şi a faptului că sînt un bun alergător, el era la mai mult de o milă şi jumătate departe de Summit înainte de a-l putea ajunge.

CUPRINSUL

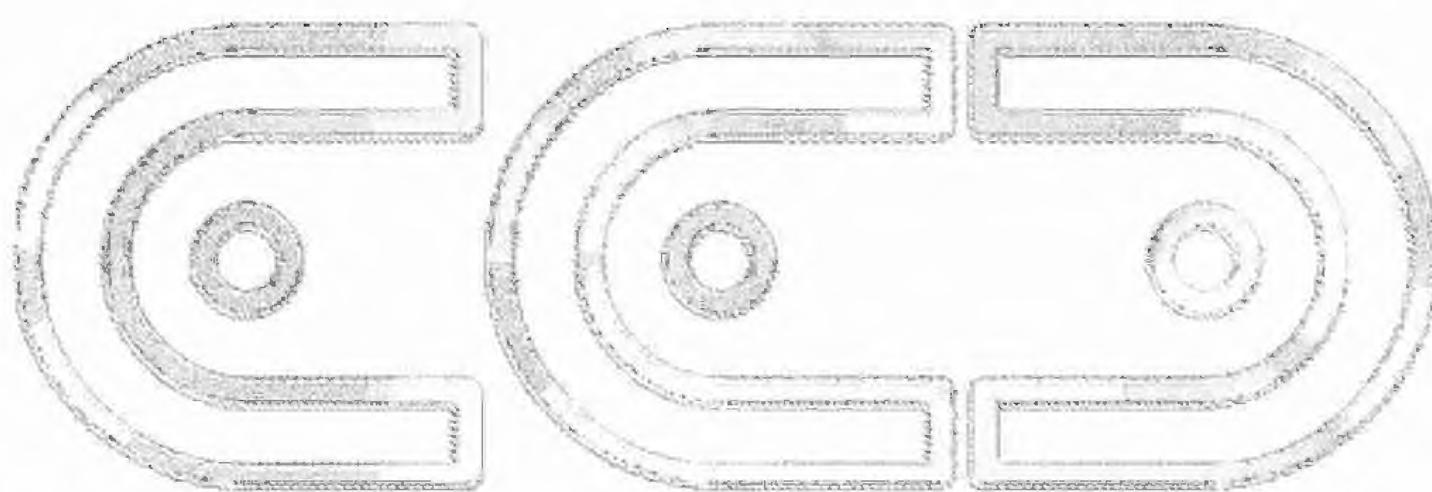
T. 3.161

Responsabil de carte : Madeleine Scarlat
Tehnoredactor : Sorina Malcas
Corector : Veronica Vasiliu

Dat la cules 27.11.956. Bun de tipar 05.02.957. Tiraj 12.110 ex. Hîrtie tipar de 52 gr./m.p. Format 700×1000/32. Coli ed. 4,23. Coli de tipar 4,75. Ediția I. Comanda 2924. A. nr. 05768. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 82-32=R.

Tiparul executat sub com. nr. 1782 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", București — R.P.R.

Scanare și prelucrare digitală

de

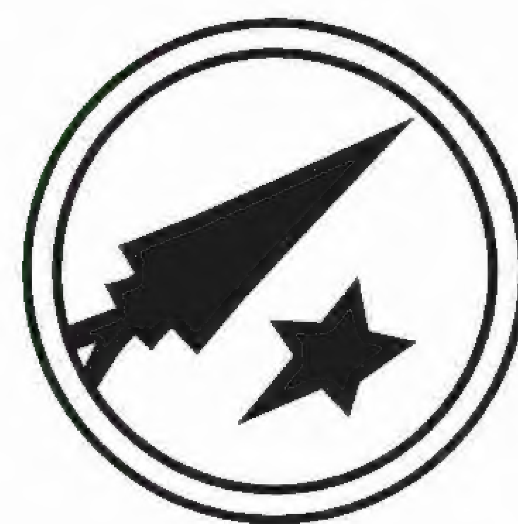

Anonim

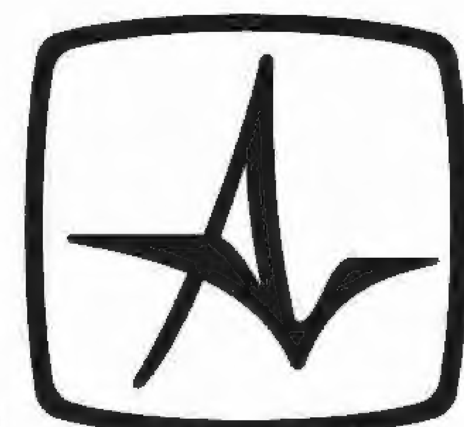

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

